

Ismail Hakki Bursevi's Translation of

תרגומו של עיסמאיל חאקי בורסווי לספר

Kernel of the Kernel

by

Muhyiddin Ibn 'Arabi

הליבה של הליבה

מאת

מוחידין איבן ערבי

Introduction

By Ismail Hakki Bursevi (1652–1728 AD)

Praise to His sovereignty and benediction to His Envoy

Then... The invitation that came from the interior for the writing, arrangement and the bringing about of this pamphlet is: in the book called the *Futūhāt-al-Makkiyah* written by the Pole of all Poles (*qutbu-l aqtāb*) and Absolute Guide (*al-murshīdu-l mutlaq*) Muhyiddin Ibn 'Arabi (may God increase his holiness and consequently ours) there are several matters referring to the knowledges (*ma'rifat*) and the realities. Those matters are exceedingly important and valuable but because it was written in Arabic it was not possible for many of us to understand them; consequently those truths remained a secret treasure. Our dear Master, whom I could not disobey (may God reveal Himself upon him with the name of *salaam*), ordered and pointed out to me to translate the hidden treasure into Turkish.

In the translation, in certain circumstances when it was seen suitable, a commentary has been incorporated. In truth please let there be no doubt that this

הקדמה

מאת איסמעיל חאקי-בורסווי (1652–1728)

השבח לריבונותו והברכה לשליחו

ואז... ההזמנה אשר הגיעה מן הפנים לכתיבת חוברת זו, לעריכתה וליצירתה היא: בספר הנקרא *פּוּתוּחַאֲת אֵל מַאֲפִיָּה* שנכתב בידי צדיק כל הצדיקים (*פּוּתוּב־ל־אֶכְתֵּב*) ומורה הדרך המוחלט (*אֶל־מוֹרְשִׁיד־ל־מוֹטְלָק*), מוחידין אבן ערבי (יגדיל אלוהים את קדושתו ובעקבותיה את שלנו) יש דברים שונים המתייחסים לידע (*מַעְרִיפַת*) ולמציאויות. דברים אלו הם חשובים ביותר ורבי-ערך, אך משום שנכתבו בערבית, לא יכלו רבים מאיתנו להבינם; כתוצאה מכך נותרו אותן אמיתות בבחינת אוצר חבוי. מורנו היקר, שאת מוצא פיו לא יכולתי להמרות (מי ייתן ואלוהים יגלה עצמו בפניו בשם *סַלַּאֵם*), הורה לי והנחה אותי לתרגם את האוצר החבוי לטורקית.

בתרגום, במקומות אחדים שבהם הדבר נראה מתאים, שולב פירוש. באמת, אל יהא ספק שאותו אדם שפלירוח עם הקולמוס שבידו

abject person and the pen in his hand is similar to the archer and the arrow in his hand, and let nobody think that it could have been any other way.

Surely the Saints are the hand of Power (*qudra*) and the tongue of Power of God, as in the *hadith* "... I became his hand...". This being so, if it were He who spoke through the tongue of this abject person, would anybody be surprised? "When you threw you did not throw, but God threw." This Quranic verse is the open witness and speaker for this meaning. Again by the indication of our Master, the name of this pamphlet becomes *Lubbu-l-Lubb* (Kernel of the Kernel) and *Sirru-s-Sirr* (Mystery of the Mystery). In this context our hope is that forgiveness embrace our errors, for is not man full of errors and forgetfulness? My plea to be successful is from God. I lean on Him and I count on Him.

Chapter 1

One of the special matters that Ibn 'Arabi wants to explain in his *Futûhât-al-Makkiyah* is this: "If a gnostic (*ârif*) is really a gnostic he cannot stay tied to one form of belief."

That is to say, if a possessor of knowledge is cognisant of the being in his own ipseity, in all its meanings, he will not remain trapped in one belief. He will not decrease his circle of belief. He is like *materia prima* (*hayûla*) and will accept whatever form he is presented with. These forms being external, there is no change to the kernel in his interior universe.

The knower of God (*ârif bi'llah*), whatever his origin is, remains like that. He accepts all kinds of belief, but does not remain tied to any figurative belief. Whatever his place is in the Divine Knowledge, which is essential knowledge, he remains in that place; knowing the kernel of all belief he sees the interior and not the exterior. He recognises the thing, whose kernel he knows, whatever apparel

דומה לקֶשֶׁת האוחז בידו קשת, ואל יחשוב איש שהיה יכול להיות אחרת.

לבטח, הקדושים הם יד כוחו של אלוהים (פְּנִדְקָה) ולשון כוחו של אלוהים, כנאמר בחדית': "...נעשיתי ידו...". ומאחר שכך, אילו היה זה אלוהים שדיבר דרך לשונו של אותו אדם שפל-רוח, האם היה מישהו מתפלא על כך? "כאשר זרקת, לא אתה זרקת, אלא אלוהים הוא שזרק". משפט קוראני זה הוא העדות הברורה לפירוש זה ולדוברו. גם זאת בהנחיית מורנו, שם החוברת נקרא לִזְבִּי-לִלְזִיב (הליבה של הליבה) וסִידוּס־סִיד (מסתורי המסתורין). בהקשר זה, תקוותנו היא שמחילה תחבוק את כל שגיאותינו, כי האם אין האדם מלא שגיאות ושכחה? תחינתי להצליח היא מאלוהים. אני נתמך בו וסומך עליו.

פרק 1

אחד הנושאים המיוחדים שאותם מבקש אבן ערבי להסביר בספרו *פיתוח־את־אל־מכִּיָּה* הוא זה: "אם איש־ידע (עֶרְיָף) הוא באמת איש־ידע, אין הוא יכול להישאר כבול לצורה אחת של אמונה".

כלומר, אם בעל ידע יודע את ההוויה, על כל משמעויותיה, בעצמותו שלו, הוא לא יישאר לכוד באמונה אחת. הוא לא יצמצם את מעגל אמונתו. הוא כמו חומר ראשוני [מְטִיָּה פְּרִימָה] (קִיּוּלָה) ויקבל כל צורה המוצגת בפניו. מאחר שצורות אלו הן חיצוניות, אין בהן כדי לשנות את הגרעין שבעולמו הפנימי.

היודע את אלוהים (עֶרְיָף-בְּאֵלָה), יהא מקורו אשר יהא, נשאר כזה. הוא מקבל את כל סוגי האמונה, אך אינו נשאר דבק בכל אמונה צורנית. יהיה אשר יהיה מקומו בידע האלוהי, שהנו ידע מהותי, הוא נשאר במקום זה; בידעו את הגרעין של כל האמונות, הוא רואה את הפנים ולא את החוץ. הוא מזהה את הדבר שאת גרעינו הוא יודע בכל

it puts on, and in this matter his circle is large. Without looking at whatever clothing they appear under in the exterior he reaches into the origin of those beliefs and witnesses them from every possible place.

*Both the worlds are by the revelation of God.
Look upon the Beauty of Truth from whichever side you want.*

* * *

A *hadith* explains like this: When people destined for Paradise reach their stations, the Lord offers a glimpse by parting a little the curtain which hides His Greatness and Grandeur, and says: "I am your most great Lord." That is to say, I am that great God whom for years you have yearned and pined to see. This revelation of God astonishes them and they deny it and they say "Never could you be our Lord," and saying this they rant and rave. At that moment the revelation changes three times and each time they again deny. Then God asks them: 'Is there an indication among you concerning your Lord?' and they answer, "Yes, there is." Then He appears to each one according to the degree and ability of understanding of each one's supposition and belief. After this revelation they accept and say, "You are our Lord. The greatest of the greatest." Accordingly the *hadith*: "You will be looking at your Lord as if at the full moon and will be lost in ecstasy." In spite of it being like this, the people of gnosis definitely affirm God during the first revelation because they appropriated all the beliefs, and have gained aptitude for all revelations.

*They who see their beloved today
Are the ones who see tomorrow.
What will they know of the beloved there,
They who are of the blind here?*

* * *

Indeed, in the Hold Quran it is said thus: "The person who is blind in this world is also blind in the other," which means: he who has not opened his eye

מעטה שישים על עצמו, ומבחינה זו – המעגל שלו רחב. מבלי להביט בלבושים השונים שבהם מופיעות אותן אמונות בגלוי, הוא חודר אל מקורן ועד להן מכל מקום אפשרי.

*שני העולמות הם התגלות של אלוהים
הבט ביפי האמת מכל צד שתרצה.*

* * *

חדית' מסביר כך: כאשר אנשים שייעודם גן העדן מגיעים לתחנותיהם, הריבון מציע מבט חטוף בהסיטו מעט את המסך המסתיר את גדולתו ואת הדרו, ואומר: "אני ריבונכם הגדול ביותר". כלומר, אני הוא אותו אלוהים שאליו נכספתם במשך שנים ושאותו התאוותם לראות. התגלות זו מפתיעה אותם, והם מכחישים אותה ואומרים "מעולם לא יכולת להיות ריבוננו", ובאומרם זאת הם מתרעמים וזועמים. באותו רגע משתנה ההתגלות שלוש פעמים, ובכל פעם הם שבים ומכחישים. אז אלוהים שואל אותם: "האם יש בכם סימן כלשהו ביחס לריבונכם?" והם עונים "כן, יש". אזי הוא מופיע בפני כל אחד בהתאם לדרגה וליכולת ההבנה של ההשערה ושל האמונה שלו. לאחר התגלות זו הם מקבלים ואומרים "אתה ריבוננו, הגדול שבגדולים". ובהתאם לכך החדית': "אתה תביט בריבונך כמו בירח מלא ותאבד באובדן חושים". אף שכך הדברים, אנשי הידע מאשרים את אלוהים בוודאות במהלך ההתגלות הראשונה, שכן הם רכשו את כל האמונות וזכו בנטייה לכל ההתגלויות.

*אלה הרואים את אהובם היום
הם שיראו אותו מחר.
מה ידעו על אהובם שם,
אלה הנמנים עם העיוורים כאן?*

* * *

אכן, בקוראן הקדוש כתוב כך: "האדם שהנו עיוור בעולם הזה הוא עיוור גם בעולם הבא", ופירוש הדבר: זה אשר לא פתח את עין-המשמעות שלו

of meaning here will be in the same way blind when he has moved to the other world. Consequently, he will not be able to see the Divine Revelation (when it is first presented to him). What we beg for from God is this that he may preserve all His servants from a belief which goes no further than imitation and pretence.

Here a certain question arises: how does the person who has the aptitude for the state of gnosis (*ma'arifa*) understand his own reality? It is answerable in this way: It is necessary that he finds a gnostic who knows his own self and after he has found him, from the bottom of his heart, and with all his soul, make his character to be his character. The person of gnosis, to find his own origin, should hold on to this way and the following Quranic verse points to this meaning: "Search for the means that will take you to Him." The explanation of this may be as follows: There are some of My servants those who have found Me. If you want to find Me follow in their footsteps. They become a means for you and they finally lead to Me. If this is so then by serving those people, a person comes to know himself. He will understand whence he came and where he is going and he will have an inkling of the station of the present state.

A *hadith* explains the purpose of coming into this world thus: "I was a hidden treasure and I loved to be known, and I created the creation so that I might be known." This order is like this but to know God is not an easy matter, until one becomes a knower of one's self.

The following *hadith* explains "He who knows himself knows his Lord." The opposite is also so and this the people of that state understand. Many people of the elite or commoners give different meanings to this *hadith* as much as their intelligence allows them. God willing, a meaning will be expressed at the level of the elite. However, at this station seven different forms have been noticed, which will be expounded below.

כאן יהיה עיוור באותו אופן כאשר יעבור לעולם הבא, וכתוצאה מכך, לא יוכל לראות את ההתגלות הקדושה (כאשר תוצג בפניו לראשונה). הדבר שאנו מייחלים לו מאת אלוהים הוא שישמור על כל עבדיו מפני אמונה שאינה חורגת אל מעבר לחיקוי ולהעמדת פנים.

כאן מתעוררת שאלה מסוימת: כיצד אדם שיש לו נטייה לדרגה של ידע (*מַעֲרִיפָה*) מבין את מציאות עצמו? אפשר לענות על כך בדרך זו: נחוג שהוא ימצא איש-ידע היודע את עצמו, ולאחר שמצא אותו, מעומק לבו ובמלוא נשמתו, ייתן לאופיו של בעל-הידע להפוך לאופיו. על איש-הידע, כדי למצוא את מקורו, לאחוז בהתמדה בדרך זו, והמשפט הבא מתוך הקוראן מרמז למשמעות זו: "חפש אחר האמצעים שיובילו אותך אליו". ההסבר לכך יכול להיות כלהלן: יש בין עבדיי כאלה שמצאו אותי; אם ברצונך למצוא אותי, לך בעקבותיהם. הם עבורך אמצעי, ובסופו של דבר הם מובילים אליי. אם כך הדבר, אזי דרך מתן שירות לאותם אנשים, אדם יגיע לידיעת עצמו. הוא יבין מניין בא ולכן הוא הולך, ויקבל מושג אודות התחנה של מצבו הנוכחי.

חדית' מסביר את מטרת ההגעה לעולם הזה כך: "הייתי אוצר חבוי ואהבתי להיודע, ובראתי את הבריאה כדי שאוכל להיודע". סדר זה הוא כזה, אך לדעת את אלוהים אינו עניין קל עד שאדם נעשה למי שיודע את עצמו.

החדית' הבא מסביר: "היודע את עצמו יודע את ריבונו". ההיפך, גם הוא נכון, ואת זאת מבינים האנשים הנמצאים בדרגה זו. אנשים רבים מקרב העלית ומקרב ההמונים מייחסים משמעויות שונות לחדית' זה, על פי המידה שמאפשרת האינטליגנציה שלהם. ברצון אלוהים, תבוא לידי ביטוי משמעות ברמת העלית. כך או כך, ברמה זו אפשר להבחין בשבע צורות שונות, שתפורטנה להלן.

Chapter 2

First Form

If a person in his body understands the partial spirit in his form, which may be called the speaking self (*nafsi-n nâtiqa*), if that person's state is like this, he is in the first form. This station is called the station of progress. According to the people of the Union, self, heart, spirit, intellect, mystery, all mean the same thing. These different names are given to the same thing which takes different forms at different times.

This thing known as the speaking self has neither life nor body but has influence and action outside and inside the body, yet it has neither place nor a sign of existence. Though it has no special location, whenever you put your finger on something it is there and it appears there existent in all its totality. Furthermore, division, partition and things of this sort are not possible for it. It is that which holds in the man's hand, which looks in his eye, which speaks in his tongue, walks in his foot, which hears in his ear, and in short is present and in control in all his feelings.

It is totally and essentially present in every part of the body, and having circumscribed the whole body, it is transcendent and free from every part of the body. If a finger or a foot were to be cut off, it would suffer no diminution, nor does it lose any part of itself. In any case, it is at its centre as it was always, and remains permanent and present. If the body is annihilated it suffers neither loss of existence nor dispersion. To be able to understand this there are meanings which do not fit into any limit or calculation.

Second Form

Let the one who is in this second form look to the horizons. That is, let him look at the horizons were the Total Self is... This is called Intellect, the Qualified Total Spirit, Viceregent. It has no bodily shape and it is not even outside this

פרק 2

צורה ראשונה

אם אדם בגופו מבין את הרוח החלקית בצורתו־הוא, שניתן לקרוא לה העצמי המדבר (*נַפְסִי־נְאִתִיקָה*), אם מצבו של אדם זה הוא כזה – הוא שרוי בצורה הראשונה. תחנה זו נקראת תחנת ההתקדמות. לפי אנשי **האחדות** – עצמי, לב, רוח, אינטלקט, מסתורין – כולם מכוונים לאותו דבר. שמות שונים אלה ניתנים לאותו דבר הלוּבש צורות שונות בזמנים שונים.

לדבר זה הידוע כֶּעֶצְמִי הַמְדַבֵּר אין לא חיים ולא גוף, אך יש לו השפעה ויכולת פעולה מחוץ לגוף ובתוכו, אף כי אין לו לא מקום ולא אות שהוא קיים. אם כי אין לו מיקום מיוחד, בכל פעם שתניח את אצבעך על משהו – הוא שם, והוא מופיע שם כקיים בכל הטוטליות שלו. יותר מכך, חלוקה, הפרדה וכיוצא באלה, אינם אפשריים עבורו. הוא הנו מה שאוחז בידו של אדם, שמביט בעינו, שדובר בלשונו, שהולך ברגלו, ששומע באוזנו, ובקיצור – נוכח ושולט בכל הרגשותיו.

הוא נוכח באופן טוטלי ומהותי בכל חלק של הגוף, ובהקיפו את הגוף כולו – הוא נעלה עליו וחופשי מכל חלק של הגוף. אם אצבע או יד ייקטעו – הוא לא יסבול כל התמעטות, ואף לא יאבד חלק כלשהו של עצמו. בכל מקרה, הוא בדיוק במקומו, כפי שהיה מאז ומעולם, ונשאר קבוע ונוכח. אם הגוף כָּלָה – הוא לא סובל מאובדן קיום או מהתפזרות. כדי להיות מסוגל להבין זאת יש משמעויות שלא ניתן לדחוק אותן אל תוך הגבלה או חישוב.

צורה שנייה

מי ששרוי בצורה השנייה הזאת – שיישא מבטו אל האופקים. דהיינו, שיביט אל האופקים בהם נמצא העצמי הטוטלי... זה נקרא **אינטלקט**, הרוח הטוטלית המובחנת, ממלא־מקום־אלוהים. אין לו דמות גופנית

universe and its heavens, but it englobes all existents and therein it is present and in control. In relation to it, highest top and the bottom of the bottom are the same. It is present in every one of those degrees with its own ipseity. It cannot be parcelled or partitioned. If the skies fell in and the earth shattered, nothing would happen to it.

For example, what difference does it make to the sun and how does it suffer though it enters every tower, palace or house that is built in the world. However, each chimney, room or hall receives light from it according to its window. Just as if those houses were to fall down and the palaces be ruined, nobody would imagine anything would happen to the sun, equally nothing would happen to it. No matter how many people or creatures God has created, He can have determination in, and control over all of them. No matter how many die from among those that are alive that Qualified Spirit remains present forever and in whatever state it was.

Thus the one who possesses that spirit, when he looks at the horizons, if he knows these states, will understand what the second form is.

Third Form

In this station man receives further developments and sees what is called his partial spirit to be non-existent and annihilated in the Total Spirit and he comes alive in the Qualified Spirit... Let him observe that the spirit is the Total Spirit, and that the intellect is the Total Intellect, and observe this with the certainty of the Truth (*haqqu-l yaqîn*) and then throw away from himself anything called 'partial'. Let him understand that everything is tied to the Total. Thus is the third form.

Fourth Form

Then... let him continue to ascend in this station. Let him find his spirit annihilated in the Qualified Spirit. And now let him see that the Qualified Spirit is annihilated in the Ipseity of God. Let him be liberated both from the partials and the totals. When this happens to him he sees all businesses annihilated in

ואין הוא אפילו מחוץ לעולם הזה ורקיעיו, אלא הוא מקיף את כל הקיימים בהם הוא נוכח ושולט. ביחס אליו – הגבוה ביותר והנמוך מכל נמוך זהים. הוא נוכח בכל אחת מהדרגות הללו על-ידי העצמות שלו. אי אפשר להפרידו או לחלקו לחלקים. אילו צנחו השמיים והארץ התנפצה – לא היה קורה לו דבר.

למשל, מה זה משנה לשמש, ובמה היא סובלת, אף שהיא נכנסת לכל מגדל, ארמון או בית הנבנה בעולם. ובכל זאת כל ארובה, חדר או אולם מקבלים ממנה אור בהתאם לגודל חלונותיהם. בדיוק כפי שאילו היו בתים אלה נופלים, והארמונות נהרסים – איש לא היה מדמיין שמשוהו עלול לקרות לשמש, ובאמת שום דבר לא יקרה לה. לא משנה כמה אנשים, או יצורים, ברא אלוהים. הוא יכול להיות קובע לגביהם ולשלוט בכלם. לא משנה כמה ימותו מבין אלה החיים – הרוח המובחנת נשארת נוכחת לנצח ובכל מצב שבו היתה. כך האחד אשר ניחן ברוח כזאת – כשהוא מביט לאופקים, אם הוא יודע מצבים אלה – יבין מה הצורה השנייה.

צורה שלישית

בתחנה זו האדם מקבל התפתחויות נוספות ורואה שמה שנקרא רוח החלקית אינו קיים אלא מתאיין ברוח הטוטלית, והוא קם לתחייה ברוח המובחנת... הוא רואה שהרוח היא הרוח הטוטלית, ושהאינטלקט הוא האינטלקט הטוטלי, ומבחין בכך בַּוּדְאֹת של האמת (תֵּאֲקֵ-וּלֵ-יִקִין). ואז – משליך מעליו כל מה שנקרא 'חלקי'. עליו להבין שכל דבר קשור לטוטלי. כזאת היא הצורה השלישית.

צורה רביעית

אז... עליו להמשיך להעפיל בתחנה זו. עליו למצוא שרוחו התאינה ברוח המובחנת. ועתה עליו לראות שהרוח המובחנת התאינה באלוהים – כשהוא לעצמו. עליו להשתחרר גם מהחלקיות וגם מהטוטליות. כשזה קורה לו הוא רואה את כל העניינים מתאינים במעשיו של אלוהים, את

the acts of God, all Names and Qualities annihilated in the Name and Quality of God, and equally, all ipseities annihilated in the Ipseity of God, and he sees them as non-existent. When he is secure in this then he has reached what is known as closeness through Knowledge (*'ilmu-l yaqîn*) and closeness through Truth (*haqqu-l yaqîn*) and he reaches the station of complete witnessing.

Under the cloak of the existents there is nothing other than Him: he comes to know the meanings in this through the interior, and also, having acquired an understanding of the meaning of the Quranic quotation: "Today, to whom does everything belong? To God, the One and Complete Annihilator," he knows certainly that in the interior, there is nothing other than God.

Up to now we have mentioned four forms. These can also be called as follows:

1. *Enfus* – Interior
2. *Âfâq* – Horizons, outside existence
3. The union of the first and second forms
4. The annihilation of the first, second and third forms in the Ipseity of God.

Fifth Form

This is such a station that here every station that has been mentioned before should be seen and observed as one. The person who has reached this station is often referred to as Son of Time (*ibnul-l waqt*).

Sixth Form

The person who has reached this station is a mirror for everything. The traveller in this station finds on his road no one else but himself and thinks of everything as tied to himself. He says: "Inside my cloak there is nothing but God. Could there be anybody else in the two worlds except me?" That is, he is a mirror to everything and everything is mirrored in him. Perhaps, even, also he is the shine of the mirror and what is reflected. He was before this the Son of Time and he used to say: "There is no other existence but God." When he has found this

כל השמות והתכונות נכחדים בשם ובתואר ובתכונה של אלוהים, וכמו כן את כל העצמויות נכחדות בעצמות של אלוהים, והוא רואה אותם כלא־קיימים. כאשר הוא בטוח ומעוגן בכך אזי הגיע למה שידוע כקרבה באמצעות ידע (עִלְמֵ-וּלֵ-יָקִין) וקרבה באמצעות אמת (חֶאֱקֵ-וּלֵ-יָקִין), והוא משיג את התחנה של עדות שלמה.

מתחת לגלימת הקיימים אין דבר אחר מלבדו: הוא לומד לדעת את משמעויות הדבר באמצעות הפְּנִים, וגם, לאחר שרכש הבנה של משמעויות המובאה מן הקוראן: "היום, למי שייך הכול? לאלוהים, המשמיד האחד והשלם", הוא יודע בוודאות שבפְּנִים – אין דבר אחר מאלוהים.

עד הנה הזכרנו ארבע צורות. אלה יכוננו גם כדלקמן:

1. אֶנְפּוּס – פְּנִים.
2. אֶפְאֵק – אופקים, קיום חיצוני.
3. האיחוד של הצורות הראשונה והשנייה.
4. התאיינות הצורות הראשונה, השנייה והשלישית באלוהים – כשהוא לעצמו.

צורה חמישית

זוהי תחנה כזאת שבה כל תחנה שהוזכרה לפניה תיראה ותובחן כאחת. לאדם שהשיג תחנה זו מתייחסים לעתים קרובות כאל בן הזמן (אֶבְנֵ-וּלֵ-וַקְט).

צורה שישית

האדם שהגיע לתחנה זו הוא ראי לכל דבר. בתחנה זו אין הנוסע מוצא אף אחד בדרכו אלא את עצמו, והוא חושב על כל דבר כקשור לעצמו. הוא אומר: "בתוך גלימתי אין דבר מלבד אלוהים. האם יכול להיות מישהו אחר בשני העולמות מלבדי?" דהיינו, הוא ראי לכל דבר וכל דבר משתקף בו. אולי אפילו הוא גם הברק של הראי ומה שמשתקף בו. קודם לכן הוא היה בן הזמן, והוא נהג לומר: "אין קיום אחר אלא

station he will say: "There is only 'I', and he is often referred to as the Father of Time (*abu-l waqt*).

Seventh Form

The man who comes to this station is now in complete annihilation. Completely and simply he has reached non-existence, and from now on in subsistence (*baqâ'*) he reaches subsistence (*baqâ'*). After this one would not speak of him as having state or station. He has here neither observation nor witnessing nor gnosis, and the explanation or interpretation of these is not possible because this place is a station of complete non-existence. Even the word station is used here only to explain because the person here knows of neither station nor sign. Only those with taste understand through taste. May God make this state easy for us.

* * *

When the gnostic has reached this station he is in the universe of Oneness and Collectivity (*'âlemi jam*). If it is necessary for him to separate from here he is adorned with a Divine existence. He knows his reality and consequently comprehends God, and then he is no more tied to any of the laws, regulations, beliefs that we understand in the exterior. This is what one wanted explained, and the meaning desired was this.

*Without being I did not find the road to that Truth;
There I became alive with the Truth; I found subsistence (baqâ').
Myself, I annihilated myself; Myself I found myself again.
You will be all when you make nothing of yourself.*

* * *

At last the gnostic understands that whether it be in the *enfus* or whether it be in the *âfâq* whatever is manifested is the Ipseity; that existence is One Existence, One Soul, One Body; it is neither separated nor individuated; that everything

אלוהים". לאחר שמצא תחנה זו הוא יאמר: "יש רק 'אני'", ולעתים קרובות מתייחסים אליו כאל אבי הזמן (*אבני-ל-נקט*).

צורה שביעית

האדם המגיע לתחנה זו הוא עתה בהתאיינות מוחלטת. בשלמות ובפשטות הוא הגיע לאי-קיום, ומעתה ואילך – בהישארות (*בַּקָּא*) הוא מגיע להישארות (*בַּקָּא*). לאחר מכן אין לדבר עליו כעל מי שנמצא במצב או בתחנה. כאן אין לו לא הבחנה, לא עדות ולא ידע, וההסבר או הפרשנות של אלה אינם אפשריים, כי מקום זה הוא תחנה של אי-קיום שלם. אפילו במילה 'תחנה' משתמשים כאן רק כדי להסביר, כי האדם כאן אינו יודע לא תחנה ולא סימן. רק אלה בעלי הטעם מבינים באמצעות טעם. ואלוהים יקל מצב זה בשבילנו.

* * *

לאחר שאיש הידע השיג תחנה זו הוא נמצא ביקום של אחדות וקולקטיוויות (*עֲלְמֵי-גַ'אם*). אם עליו להתנתק מכאן – הוא עוטה קיום אלוהי. הוא יודע את האמת שלו ובעקבות זאת מבין את אלוהים, ואז אין הוא קשור יותר לאף אחד מהחוקים, התקנות, האמונות, שאנו מבינים בעולם החיצוני. זה מה שהתבקש להיות מוסבר, והמשמעות הרצויה היא זו.

*בלי היות לא מצאתי את הנתיב לאמת זו;
שם התחיייתי עם האמת; מצאתי הישארות (בַּקָּא).
עצמי, איינתי את עצמי; עצמי, שוב מצאתי את עצמי.
תהיה הכול אחרי שתעשה מעצמך לא-כלום.*

* * *

לבסוף מבין איש הידע – בין אם הוא באַנְפּוּס (הפנימי) ובין אם הוא באַפָּאק (אופקים – קיום חיצוני) – שמה שמתממש הוא העצמות;

in immanence is nothing other than His Manifestation and Tools; that from every particle or stem to the greatest mass, God (*al haqq*) is manifested with all His Qualities and Names, and that this manifestation is according to the understanding and belief of each person. In each place and in each station He shows a different face.

He is able to show His Being either within or without; that which is in the image of everything, that which is understandable in every intellect, the meaning that is in every heart, the thing heard in every ear, the eye that sees in every eye, is Him.... If He is manifest in this face he is also looking from the other.

The meaning of these again refers to the sentence at the beginning. The demander and the demanded, the lover and the beloved, the believer and the belief, is the same for the gnostic. All this comes to mean that for the gnostic to be tied to any aspect which is to be according to any one belief is not allowed.

* * *

Several blind people were gathered in a place. They began to discuss a matter: "We wonder if we could see an elephant." The keeper of the elephants took them to the elephant house. Each one found a part of the elephant and held on to it – some to the ear, some to the foot, some to the belly, some to the trunk. After having known the elephant in this fashion, they began to argue among themselves. The one who clung to the leg of the elephant said the elephant was like a column. The one that held the ear said the elephant was like a napkin, and the one who knew the elephant by its belly said it was like a barrel. In short, whatever member they held on to they knew the elephant like that part; their beliefs were such.

The person who has belief through imitation is in this state, he clings onto something definite and remains there. In that dimensional state they remain imprisoned.

*Whoever remains in prison in the definite dimension
Will be totally saddened when laid out in the earth.*

* * *

שהקיום הוא קיום אחד, נשמה אחת, גוף אחד; שאין הוא מופרד ואף לא מובחן; שהכול בממשות אינו אחר מן ההתגלמות והכלים של אלוהים; שמכל חלקיק או גבעול ועד למסה הגדולה ביותר – אלוהים (אל חאק) מתגלם בהם בכל תאריז ושמותיו, ושהתגלמות זו היא בהתאמה להבנתו ולאמונתו של כל אדם. בכל מקום ובכל תחנה הוא מראה פנים שונים. הוא מסוגל להראות את הווייתו בין בפנים ובין בחוץ; זה שיִשְׁנו בדמות של כל דבר, זה שהנו בר הבנה בכל אינטלקט, המשמעות הקיימת בכל לב, הדבר הנשמע בכל אוזן, העין הרואה בכל עין, זה הוא... אם הוא מגולם בפנים אלו הוא ניבט גם מן הפנים ההן. המשמעות של אלה שוב מתייחסת למשפט שהובא בהתחלה. התובע והנתבע, האוהב והאהוב, המאמין והאמונה, זהים עבור איש הידע. כל זה פירושו שלאיש הידע – ההיצמדות להיבט כלשהו לפי אמונה אחת מסוימת אינה מותרת.

* * *

כמה עיוורים התאספו במקום כלשהו. הם החלו לדון בעניין: "אנחנו תוהים אם ביכולתנו לראות פיל". שומר הפילים לקח אותם אל המכלאה. כל אחד מהם מצא חלק מהפיל ואחז בו – כמה מהם אחזו באוזן, כמה – ברגל, כמה – בבטן, כמה – בחדק. לאחר שלמדו לדעת את הפיל באופן זה הם החלו להתווכח בינם לבין עצמם. זה שנצמד לרגל הפיל אמר שהפיל הוא כמו עמוד. מי שהחזיק באוזן אמר שהפיל הוא כמו מפית, וזה שהכיר את הפיל באמצעות בטנו אמר שהוא כמו חבית. בקיצור, לפי האיבר שבו החזיקו – הם ידעו את הפיל; האמונות שלהם היו כאלה. אדם המחזיק באמונה על-ידי חיקוי נמצא במצב הזה, הוא נאחז במשהו מוגדר ונשאר שם. במצב המימדי הזה הם נשארים לכודים.

*מי שנשאר בבית האסורים במימד המוגדר
יתעצב כליל אל לבו כשיניחו אותו באדמה.*

* * *

Whatever may happen the gnostic will not be caught up in one definite belief because he is wise unto himself. This we have explained above.

Chapter 3

The gnostic, so that he knows himself better and knows his kernel, is in need of listening with respect and humility to five more things that he needs. It is an absolute necessity for this gnostic to know these in order to reach his aim. For this reason, we list these things below which are called the five presences.

THE FIVE PRESENCES

(*hadarâti-l khamsa*)

It is essential to know that as there is no end to the Ipseity of God or to His qualification, consequently the Universes have no end or number, because the Universes are the places of manifestation for the Names and Qualities. As that which manifests is endless, so the places of manifestation must be endless. Consequently, the Quranic sentence: "He is at every moment in a different configuration," means equally that there is no end to the revelation of God.

The Power (*qudra*) of God is constantly and permanently in a state of Perfection. Because of this Perfection He does not reveal Himself twice to the same person in the same manner. He is constantly in new revelations, and just as it has not happened up to now, so the same revelation may not ever happen to two different people.

In a *hadith* it is said: "God has 18,000 universes and this your world is just one universe from among them." The saying that God has 18,000 universes in part, and in total 18 universes, is drawn from the *hadith* mentioned above even though there is no extremity to the revelation of God and no end to the places of the revelation of God.

יקרה אשר יקרה, איש הידע לעולם לא יילכד באמונה אחת מוגדרת כי הוא יודע את עצמו. את זאת הסברנו לעיל.

פרק 3

כדי לדעת את עצמו טוב יותר וכדי לדעת את גרעינו, על איש-הידע להקשיב בהוקרת כבוד ובענווה לחמישה דברים נוספים הנחוצים לו. חובה של ממש היא לאיש-הידע לדעת זאת כדי להשיג את מטרתו. ועל כן אנו מונים להלן אותם דברים הנקראים חמש הנוכחויות.

חמש הנוכחויות

(*חֲדַרְאֲתֵי־ל חֲמִסָּה*)

יש חשיבות מהותית לידיעה שמאחר שאין סוף לעצמותו של אלוהים ולתכונותיו, אין סוף ואין מספר גם לעולמות, שכן העולמות הם מקומות ההתגלמות של השמות ושל התכונות. הדבר המתגלם הוא אינסופי, ולכן מן ההכרח שגם מקומות ההתגלמות יהיו אינסופיים. ומכאן שגם המשפט הקוראני "בכל רגע הוא בתצורה שונה", פירושו שאין סוף להתגלותו של אלוהים.

כוחו של אלוהים (*כּוּדְרָה*) נמצא כל העת ולעולם במצב של שלמות. בשל אותה שלמות אין הוא מגלה עצמו לאותו אדם פעמיים באותו אופן. הוא נמצא כל הזמן בהתגלויות חדשות, וכשם שהדבר לא קרה עד כה – כך לעולם לא תתרחש אותה התגלות לשני אנשים שונים.

בחדית' נאמר: "לאלוהים 18,000 עולמות, והעולם הזה שלך הוא רק אחד מהם". האמירה לפיה לאלוהים 18,000 עולמות באופן חלקי ו-18 עולמות בסך הכול, נשענת על החדית' הנ"ל, אף שאין קץ להתגלות של אלוהים ואין סוף למקומות ההתגלות של אלוהים.

However, all these universes are encompassed by the five presences we are going to enumerate.

His Power is most great; His Glory is vast; and there is no Divinity but Him.

First Presence – *Ghaybi-l mutlaq* Absolute Unknowableness

This presence is also called Universe of the Divine Nature (*‘ālemi-l lâhût*). It is also known as the universe of non-manifestation (*lâ ta‘ayyun*) which does not come under any measure or form or comprehensibility. It is also called the Absolute Blindness. It is also called Sheer Being, Absolute Being, Pure Ipseity (*dhât*), Mother of the Book, Absolute Expression, the Ocean-Deep Point, the Unknown of the Unknown.

In the Quran it says: “The keys of the Unknowable are gathered all on His level: He alone knows them.” The Names that are mentioned above are only of one degree. Consequently God in this station is in complete Dearness and Richness-Beyond-Need of all qualifications they make about Him. No Qualification or name is possible at this station. Whatever word is used to explain this station is inadequate because at this Presence the Ipseity of God is in Complete Transcendence from everything, because He has not yet descended into the Circle of Names and Qualities. All the Names and Qualities are buried in annihilation in the Ipseity of God. There are several Quranic quotations which come to mind here:

1. “Without a doubt God is Rich-Beyond-Need (*ghaniy*) from the Universes.”
2. “Did not a time pass over man when man was not a thing mentioned, remembered or heard of?”
3. *Hadith*: “At that time God Almighty was in a state such that there was nothing with Him.”
4. “I was a hidden treasure...” (*hadith qudsi*)

These quotations indicate the station we have mentioned. Whatever the case might be, for the gnostic who knows the Ipseity, nothing new or different has happened. Whatever He was before, still He is so. When Hazreti ‘Ali heard the

כל אותם עולמות מוכלים בחמש הנוכחויות שאותן אנו עומדים למנות.

כוחו הוא הגדול ביותר; תהילתו עצומה, ואין אלוהות אלא הוא.

הנוכחות הראשונה – *ג'ייב'יל מוט'לק* – הבלתי ניתן לידיעה המוחלט

נוכחות זו נקראת גם **עולם הטבע האלוהי** (*ע'למ'יל ל'הות*). היא ידועה גם בשם עולם אי-ההתגלמות (*ל'א ת'ע'יון*) שאינו נתון לכל מידה ולכל צורה של אפשרות הבנה. נוכחות זו נקראת גם **עולם המוחלטות**. היא נקראת גם **העיוורון המוחלט**. היא נקראת גם **הווייה צרופה, הווייה מוחלטת, עצמות טהורה (ג'את), אם הספר, ביטוי מוחלט, הנקודה שעומקה כעומק האוקיינוס, הלא-נודע של הלא-נודע**.

בקוראן נאמר: “כל המפתחות אל הלא-נודע מקובצים ברמה שלו: הוא לבדו יודע אותם.” **השמות הנזכרים לעיל שייכים רק לדרגה אחת. ומכאן שאלוהים ברמה זו נמצא ב'קרות צרופה ובעושר-מעבר-לצורך בתארים הניתנים לו. שום תואר או שם אינו אפשרי ברמה זו. כל מילה שתנסה לתאר תחנה זו אינה הולמת, שכן בנוכחות זו עצמותו של אלוהים היא בעליונות מוחלטת על כל דבר, משום שהוא עדיין לא ירד אל מעגל השמות והתכונות. כל השמות והתכונות קבורים בהתאיינות בתוך עצמותו של אלוהים. כמה פסוקים מן הקוראן עולים כאן על הדעת:**

1. “ללא ספק אלוהים הוא עשיר-מעבר-לצורך (ג'ני) בעולמות.”
2. “האם לא עבר על האדם זמן שבו האדם לא היה דבר שהוזכר, שנזכר או שנשמע אודותיו?”
3. חדית': “בזמן ההוא אלוהים הכל יכול היה במצב שבו לא היה עמו דבר.”
4. “הייתי אוצר חבוי...” (חדית' קודסי)

מובאות אלו מתארות את התחנה שהזכרנו. יהיה המקרה אשר יהיה, בעבור איש-הידע היודע את העצמות, שום דבר חדש או שונה לא אירע. מה שהוא היה קודם לכן – עדיין הוא כך. כאשר ה'רטי עלי שמע

hadith: "At that time God was in a state such that there was nothing with him," he added, "Even at this moment He is still so." Thereby he confirmed the *hadith* and at the same time exposed another face of the *hadith* and commented upon it.

Second Presence – *Ālemi-l-jabarūt* (Universe of Omnipotence)

This is also known as the Presence of the First Unveiling (*ta'ayyun awwal*), First Revelation (*tajallī*), the First Jewel, the Reality of Muhammed, the Qualified Spirit, the total Spirit, the Qualified Unknowable, and the Evident Book. In the Mother of the Book everything is seen collected together and in the Evident Book one begins to enter into chapters. The Mother of the Book is Essence (*dhât*). This station is also called the Universe of Names, Fixed Potentialities (*ayâni-th thâbita*), Universe of Quiddities (*mâhiya*), the Great Isthmus.

All these are the names of the first Degree but they are used each with a special reference and it is not considered a secret by those who know.

Third Presence – *Ālemi-l malakût* (Angelic Universe)

This is sometimes also described as the degree of the angels, the Universe of Examples (*mithâl*), Universe of Illusions (*khayâl*), Firstness, Second Unveiling (*ta'ayyun thâni*), the Second Revelation, the Extreme Limit (*sidrati-l muntahâ*), the Universe of Orders, the small Isthmus and the Universe of Chapters.

Fourth Presence – *Shuhûdi-l mutlaq* (Absolute Observation, Vision, Witnessing)

This is called the Universe of Witnessing, Universe of Possession, Universe of Mortality (*nâsût*), Universe of Creation (*khalq*), Universe of Senses, Universe of Species, Universe of Galaxies, Stars and Birth. What is meant by these is the Metals, Plants, Animals. They also count the Great Throne (*arshi-l 'azîm*) to be of this station. This station circumscribes the totality of the universe of forms.

את החדית' "בזמן ההוא אלוהים היה במצב שבו לא היה עמו דבר", הוא הוסיף "אפילו ברגע זה הוא עדיין כך". בכך הוא אישר את נכונות החדית' ובו בזמן חשף פן אחר של החדית' ופירש אותו.

הנוכחות השנייה – *עֲלָמִי־לְגִבְרוּת* (עולם היכולת האינסופית)

נוכחות זו ידועה גם כגילוי־העיניים הראשון (*תַעֲיוּן אַוְוַאל*), ההתגלות הראשונה (*תַגְ'אַלִי*), אבן החן הראשונה, המציאות של מוחמד, הרוח המובחנת, הרוח הטוטלית, הלא־נודע המובחן והספר הוודאי. באם הספר הכול נראה אסוף יחדיו, ובספר הוודאי מתחילה הכניסה לפרקים. אם הספר היא המהות (*ד'את*). תחנה זו נקראת גם עולם השמות, הפוטנציאלים הקבועים (*עֵיֶאֱנִי תַ'אַבִּיתָה*), עולם המהויות המובחנות (*מַאֲהִייה*), המיצר הגדול.

כל אלה הם שמותיה של הדרגה הראשונה, אך כל אחד מהם משמש להתייחסות מיוחדת, והדבר אינו נחשב סוד לאלה היודעים.

הנוכחות השלישית – *עֲלָמִי־לְמַלְאָכוֹת* (העולם המלאכי)

נוכחות זו מתוארת לעתים גם כדרגת המלאכים, עולם המשלים (*מִיִת'אַל*), עולם האשליות (*כִיֶאֱל*), ראשוניות, גילוי־העיניים השני (*תַעֲיוּן ש'אַנִי*), ההתגלות השנייה, הגבול הקיצון (*סִידְרַת־ל מוֹנְתָהָא*), עולם הצווים, המיצר הקטן ועולם הפרקים.

הנוכחות הרביעית – *שוהוד־ל מוטְלַק* (התבוננות מוחלטת, מראָה, עדות)

נוכחות זו נקראת עולם העדות, עולם הרכוש, עולם התמותה (*נִסוֹת*), עולם הבריאה (*חַאַלַק*), עולם החושים, עולם הזנים, עולם הגלקסיות, הכוכבים והלידה. הכוונה בכל אלה היא למתכות, לצמחים, לבעלי החיים. גם את הכס העצום (*עַקְש־ל עֵזִים*) מייחסים לתחנה זו. תחנה זו מקיפה את הטוטליות של עולם הצורות.

These are of the terminology appertaining to the Universe of Witnessing. All that has been left out of these universes mentioned above is called the Universe of Unknowableness (*âlemi-l ghayb*), whereas all that is here mentioned is the Universe of Order (*amr*), thus these two names are used. The term Unknowableness and Witnessing and/or affairs of the world and affairs of the other world, may also be used.

What will follow below, the four Universes, are like four oceans. These are the Universes of Possession (*mulk*), Spirit (*malakût*), Omnipotence (*jabarût*), and Divinity (*lâhût*). All these four oceans are eternal and have neither beginning nor end. The first of these is the ocean of the Ipseity (*dhât*) which is often called *lâhût*. According to the quotation: "I was a hidden treasure...", the Ipseity of God overflowing manifested the universe of *jabarût*, and this is also called the Qualified Spirit. When the *jabarût* overflowed it brought into manifestation the *malakût*. With the overflowing of the *malakût* was manifested the *mulk*. What is mean here by overflowing is the natural inclination consequent to the nature of Ipseity. All that which has been mentioned up to now happened within the space of time necessary for the blinking of an eye, that is to say, a very short time, and perhaps even a shorter time. The quotation from the Quran points to this: "Our affairs are accomplished in as short a time as a wink or even in much shorter time." This is a matter or order and this order is called "*kun*" (Be). To everything in immanence (*kawn*) He said "Be", and in that instant everything happened.

* * *

Nothing of what happened in these affairs came about from nothing. All of these are no other than an essential version. What people mean by saying that everything came from nothing is to express that the Ipseity, when it was hidden within Itself, desired to be manifest, because "that which is" cannot become non-existent, nor can "that which is not" become existent. Because of a version in the ocean of the Ipseity, the universes became manifested.

Let us consider a sea – with one overflowing is formed a second sea, and from

כל אלה שייכים למינוח המתייחס לעולם העדות. כל מה שלא נכלל בעולמות שנמנו לעיל נקרא **העולם שאינו ניתן לידיעה** (עֲלָמִי לַ-רְיִיב), בעוד שכל העולמות שנמנו שייכים לעולם הציווי (אֶמֶר), וזה השימוש שנעשה בשני שמות אלה. ניתן גם להשתמש במונחים **אינו-ניתן-לידיעה ועדות** ו/או ענייני העולם הזה וענייני העולם הבא.

ארבעת העולמות שיתוארו בהמשך דומים לארבעה אוקיינוסים. אלה הם **העולמות של הבעלות** (מולָק), של הרוח (מלאַכּוּת), של היכולת הבלתי מוגבלת (גְּבֻרֹת) ושל האלוהות (לַהוּת). כל ארבעת האוקיינוסים הללו הם נצחיים, ואין להם ראשית או אחרית. הראשון בהם הוא אוקיינוס העצמות (דְּאֵת) הנקרא לעתים קרובות לַהוּת. בהתאם לציטוט "הייתי אוצר חבוי...", **עצמותו של אלוהים** בשפיעתה הביאה לגילום עולם הַגְּבֻרֹת הנקרא גם הרוח המובחנת. כאשר שפעה הַגְּבֻרֹת היא הביאה לכדי התגלמות את המלאכות. שפיעת המלאכות הביאה את המולָק לכדי התגלמות. המונח שפיעה כוונתו כאן לנטייה הטבעית הנובעת מטבע העצמות. כל מה שהוזכר כאן עד כה התרחש במרחב הזמן הנחוץ לעפעוף עין, כלומר זמן קצר מאוד, ואף פחות מזה. הציטוט מן הקוראן מרמז על כך: "העניינים שלנו מתממשים בזמן קצר כמו עפעוף ואף הרבה פחות מזה". מדובר בעניין הציווי, והצו נקרא "כֵּן" (הִיָּה). לכל דבר בעולם התופעות (קְאֻנָּה) הוא אמר "הִיָּה", וברגע זה הכול התרחש.

* * *

שום דבר מכל מה שהתרחש לא בא מאין. כל אלה אינם אלא העתקה מהותית. כשאנשים אומרים שהכול נברא יש מאין כוונתם לומר בכך שהעצמות, כאשר הייתה חבויה בתוך עצמה, ביקשה להתגלם, שכן "זה שישנו" אינו יכול להפוך לבלתי-קיים, ו"זה שאינו" לא יכול להפוך לקיים. בשל תנועה באוקיינוס העצמות, התגלמו העולמות.

הבה נעלה בדעתנו ים – שפיעה של ים אחד יוצרת ים שני, ושפיעת השני יוצרת את השלישי, וממנו הרביעי. כך נוצרים ארבעה ימים; ממש

that overflowing is formed a third sea, and from that a fourth. Thus four seas come to be; just as steam becomes water and water becomes ice, things happen in this way. All that has been explained is a light. Each of His versions is a new form. At the level of the gnostics, whatever It was before, It is still like that. All the universes that have been explained is an ocean of light constantly in movement and consequently always further new revelations appear. "Every instant He is in a different configuration." According to this the Divine Wave comes from the Ipseity and returns to the Ipseity. "Everything came from Him and again will return to Him." "All the affairs return to Him." "God is the light of the earth and the heavens." The meaning of these Quranic quotations is enough to explain what is meant.

*All the universe was the Ipseity: was the Ocean of Wisdom,
Was in Union with God. No other Divinity exists other than God.
Absolute Existence is what sort of a sea, that constantly creates.
The mystery of 'ana-l haqq' He repeats hidden and openly, at all instants.*

* * *

Thus the waves of the sea are called *mâ siwâ* (that which is other). The sea is without beginning, without end, and the waves are considered as things that happen afterwards.

The being of the First and Last belongs to God and the *mâ siwâ* which appears is considered as existing in the being which is Absolute. All the things that exist become manifested from the Absolute Ipseity. If the revelation which is the life of that being were cut off for one instant everything would be buried in non-existence.

Fifth Presence – *Insâni-l kâmil* (Perfect Man)

Here the Perfect Man is going to be explained. The presences that have been explained and the totality of the universes is encompassed and englobed in totality in this Man. The Perfect Man is the possessor of the degree of unification; he is at the station of the Greatest Name (*al-ism-l 'azam*). Just as the *ismi-l 'azam* collects

כפי שאדים הופכים למים ומים הופכים לקרח, כך מתרחשים דברים. כל מה שהוסבר הוא אור. כל אחת מההעתקות שלו היא צורה חדשה. ברמת בעלי-הידע, כפי שהדברים היו קודם לכן, כך הם עדיין. כל העולמות שתוארו לעיל הם אוקיינוס של אור הנמצא כל העת בתנועה, וכתוצאה מכך מופיעות רגע רגע התגלויות חדשות. "בכל רגע הוא נמצא בתצורה שונה". בהתאם לתיאור זה, הגל האלוהי מגיע מן העצמות וחוזר לעצמות. "כל דבר הגיע ממנו וישוב ויחזור אליו". "כל העניינים חוזרים אליו". "אלוהים הוא האור של האדמה ושל הרקיעים". די בפירושו של ציטוטים אלו מן הקוראן כדי להסביר את כוונת הדברים.

*כל העולם היה העצמות: היה אוקיינוס של חוכמה,
היה באחדות עם אלוהים. לא קיימת אלוהות לבד מאלוהים.
קיום מוחלט הוא סוג הים אשר בורא כל העת.
על המסתורין של "אֱנֵא־ל חֶאק" הוא חוזר בנסתר ובגלוי
בכל רגע ורגע.*

* * *

לכן גלי הים נקראים *מֵא סִינֵוֵא* (זה שהוא אחר). לים אין התחלה ואין קץ, והגלים נחשבים לדברים המתרחשים לאחר מכן. הוויית הראשון והוויית האחרון שייכים לאלוהים, והמא *סינֵוֵא* המופיע נחשב כקיים בהווייה שהיא מוחלטת. כל הדברים הקיימים מתגלמים מתוך העצמות המוחלטת. אילו הייתה ההתגלות, שהיא החיים של אותו יש, נקטעת, ולו לרגע אחד – היה הכול נקבר בתוך אי-קיום.

הנוכחות החמישית – *אִינְסַאנִי־ל קֶאמִיל* (האדם המושלם)

כאן יוסבר האדם המושלם. הנוכחות שתוארו והטוטליות של העולמות מוכלים ומוקפים במלואם באדם זה. האדם המושלם הוא בעליה של דרגת האיחוד; הוא נמצא בתחנה של השם העצום ביותר (אל-אֶסְמִי־ל עֶזְאם). כשם שהאסמִי־ל עֶזְאם אוסף בתוכו ומכיל את

and contains all the Names, in the same way the Perfect Man collects and contains within himself the universes of *mulk*, *malakût*, *jabarût* and *lâhût*. Whether it be in manifestation or interior there is no station which the Perfect Man does not circumscribe. With a contagion which is essential (*dhâti*) in everything he exercises his dominion (*hukm*) and whatever the thing may be appears in that thing exactly as he is. In fact Hazreti 'Ali has said it this way:

*"You thought yourself a part, small;
Whereas in you there is a universe, the greatest."*

That is to say, you think of yourself as a small thing, whereas in you there is hidden the biggest of the universes. If you go to a teacher and come to know yourself you will see everything in you and yourself in everything, and you will know with certainty (*yaqîn*).

You may imagine the greatness of the Perfect Man in this manner: if 18,000 universes were put in a mortar and pestled to a paste, its composition would be the Perfect Man. This Man will see he 18,000 universes through 18,000 eyes. He sees each universe with the eye appropriate to it. He sees the universe of senses with the eye of the senses, matters of intellect with the eye of intellect, the meanings with the eye of the heart. Compare the other universes to this. Those ignoramuses who think that they shall understand the meanings with the eye of the senses simply dissolve in hope. And this is known by those who know.

*Advance, find an eye. Remedy by it.
And now, look from Him to Him.*

To be able to look at the universe of the Unknowable it is necessary that there should be a Divine eye.

The reason why some people describe the universes as 18,000 is:

1. *'aqli-l kull* – Total Intellect
 2. *nafsi-l kull* – Universal Soul
- (These two are often referred to as *al-qalam* (pen) and *al-lawh* (tablet)).
3. *al-'arsh* – The Throne
 4. *al-kursi* – The Pedestal

כל השמות – כך האדם המושלם אוסף ומכיל בתוכו את העולמות: מולק, מלאכות, גברות ולהיות. בין אם הדבר יבוא לידי התגלמות ובין אם יישאר פנימי – אין תחנה שהאדם המושלם אינו מקיף. בהדבקה שהיא מהותית (ד'אתי) בכל דבר, הוא מממש את ריבונותו (חזקם), ויהא הדבר אשר יהא – הוא מופיע בו בדיוק כפי שהוא. למעשה, הזרטי עלי אמר זאת כך:

*"חשבת את עצמך כחלק, קטן;
אך יש בך עולם, הגדול ביותר."*

כלומר, אתה חושב את עצמך לדבר קטן, בעוד שחבוי בך הגדול שבעולמות. אם תלך למורה ותלמד לדעת את עצמך, תראה כל דבר כאילו הוא בך ואת עצמך בכל דבר, ותדע בוודאות (יָקִין).

תוכל לדמיין את גדולתו של האדם המושלם כך: אילו 18,000 עולמות היו מונחים בכלי אחד ונכתשים לעיסה אחת, הרכבה היה האדם המושלם. אדם זה יראה 18,000 העולמות דרך 18,000 עיניים. הוא רואה כל עולם דרך העין המתאימה לו. הוא רואה את עולם החושים דרך עין החושים, את ענייני האינטלקט דרך עין האינטלקט, את המשמעויות דרך עין הלב. וכך הדבר ביחס לשאר העולמות. אותם בורים הסבורים שיבינו את המשמעויות דרך עין החושים פשוט מתמוססים בתקווה. ואת זאת יודעים אלו היודעים.

*התקדם, מצא עין. הרפא בעזרתה.
ועתה, הבט ממנו אליו.*

כדי שאפשר יהיה להתבונן בעולם הלא-נודע נחוץ שתהיה עין אלוהית.

הסיבה שאנשים אחדים מתארים את העולמות כ-18,000 היא:

1. עקלי-ל-כול – האינטלקט הטוטלי
2. נפסי-ל-כול – הנפש האוניברסלית
3. אל-ערש – כס הכבוד
4. אל-כורסי – הפן

Then follow seven Skies or Heavens, Four Elements of Nature and Three Births (*mawâlîd*): the total makes eighteen, and in detailed enumeration they total eighteen thousand. Many Great Ones continue like this. However, in reality the truth is that the Universes cannot be numbered.

Chapter 4

Let us give this useful information. What there is upon the surface of the world as creation is considered as only one-tenth of what is in the waters. If that which is in the waters and what is on the earth could be considered together they would only be one-tenth of what is in the skies. If these were all considered together they would be one-tenth of the number of angels living in the first heavenly sphere. All these together would make up one-tenth of those in the second heavenly sphere and this comparison continues to the seventh heavenly sphere; and those which are in seven layers in depth of the earth and seven layers of heavenly spheres counted together with the heavenly creatures barely come to one-tenth the number of the angels living on the Pedestal (*kursi*). This Quranic quotation says thus: "His *kursi* encompassed the heavens and the earth." On the *kursi* the creatures of the seven layers of the earth and the seven layers of the heavenly spheres and the waters would come to one-tenth of the number of angels who take refuge in one corner of the Throne (*arsh*), and all that has been counted up to now could make up one-tenth the number of *muhaymin* angels. The *muhaymin* angels since the day they were created to this day have not lifted their gaze from looking at the sweetness of the Beauty (*jamâl*) and are in ecstasy in gazing upon that Beauty. They neither know themselves nor do they know the others – up to now they do not even know that the universes were created nor of the creation of Adam nor Iblis.

* * *

בעקבותיהם באים שבעה רקיעים, ארבעת יסודות הטבע ושלוש לידות (מַוּוּאֲלִיד): הסך הכול מגיע לשמונה, ובמספור מפורט הם מסתכמים בשמונה-עשר אלף. מבין אנשי המעלה, רבים ממשיכים בכך. בכל מקרה, האמת היא שהעולמות אינם ניתנים לספירה.

פרק 4

והנה מידע שימושי. מה שיש, כבריאה, על פני כדור הארץ, נחשב כעשירית בלבד ממה שיש במים. מה שיש במים ומה שיש על פני האדמה גם יחד אינו אלא עשירית ממה שיש בשמיים. סיכום של כל אלה יגיע לעשירית ממספר המלאכים החיים בספירה השמימית הראשונה. כל אלה גם יחד יגיעו לעשירית מהמלאכים בספירה השנייה, והשוואה זו נמשכת עד לספירה השביעית; ואלה הנמצאים בשבע השכבות בעומק האדמה ושבע השכבות של הספירות השמימיות, אם ייספרו יחד עם היצורים השמימיים – יגיעו בקושי לעשירית ממספר המלאכים החיים על הפַן (פּוֹךְסִי). מובאה זו מן הקוראן אומרת כך: "הפּוֹךְסִי שלו הקיף את השמיים ואת הארץ". על הפּוֹךְסִי – היצורים משבע השכבות של האדמה ושבע השכבות של הספירות השמימיות, וכן גם המים, גם יחד, יגיעו לעשירית ממספר המלאכים החוסים בפינה אחת של כיסא הכבוד (עֶקֶשׁ), וכל מה שחושב עד הנה יוכל להוות עשירית ממספר מלאכי המוהיימין. מלאכי המוהיימין – מאז יום בריאתם ועד היום הזה – לא הסיטו את מבטם מהתבוננות במתיקות של היופי (גִּמְאֵל), והם שרויים באכסטזה בהביטם על יופי זה. הם אינם יודעים את עצמם ואין הם יודעים אחרים – עד עתה אין הם יודעים אפילו על בריאת העולמות או על בריאת אדם או איבליס.

* * *

Then God has a great angel who has numberless hairs on his head. According to this comparison all the angels and everything else talked about it just like one pearl on the hair of a person. Had God given this angel the order he would have swallowed up the whole of existence as one morsel and would not have even noticed that something had passed his throat. The name of this angel is Spirit (*rûh*).

Thus if all the affairs that have been enumerated, the angels and the spheres, were put into the heart of the Perfect Man he would not feel in his heart even the weight of an atom. When Bayazid reached this station he said the following: "If the Throne and all this is there had been increased one million times and put into the corner of the heart of the gnostic, he would not even feel their existence." The heart which does not fit into the heavens and the earth and the Throne and the Pedestal has become the place of revelation of the Grandeur (*ʿazîm*) and Majesty (*jamâl*) and the totality of His Ipseity and all the qualities of God. This is also corroborated by the *hadith qudsi*: "I cannot fit into My heavens or into My earth but I fit into the heart of My believing servant (*mû'min*)." The first *mû'min* refers to the Perfect Man and the second to the Ipseity of the Reality. In other words, the Perfect Man is the mirror to the Reality.

Ibn 'Arabi, in the *Fusus al-Hikam*, while telling of the grandeur of the heart also touched upon the saying of Bayazid and said: "What he said is the grandeur of the gnostic in comparison to bodies. Here I will also say like this: an existence which has no end is considered an end for the quality which created it. This existent which has neither limit nor end, had it encompassed the heart of perfect Man, the Perfect Man would not have felt its weight." The grandeur which Ibn 'Arabi explains, will not fit into any number or calculation, is not even the sort of thing that can be contained in any conjecture (*wahm*) or comparison. That relies on taste. May God make those tastes possible for all of us...
Hu.

* * *

ואז יש לאלוהים מלאך גדול, שעל ראשו שערות אין-ספור. לפי השוואה זו כל המלאכים וכל שאר הדברים שדיברנו עליהם גם יחד הם כמו פנינה אחת על שיערה של אדם. אילו ציווה אלוהים למלאך זה – הוא היה בולע את כל היקום כחתיכה אחת, ואפילו לא היה מבחין שמשוהו עבר בגרונו. שמו של מלאך זה הוא רוח (רוח).

כך – כל העניינים שנמנו לעיל, המלאכים והספירות, אילו היו מונחים בתוך לבו של האדם המושלם – הוא לא היה חש בלבו אפילו את משקלו של אטום אחד. כאשר ביאזיד הגיע לתחנה זו, הוא אמר כך: "אילו כיסא הכבוד וכל מה שיש בו היו מוגדלים פי מיליון, ומונחים בתוך פנה אחת בלבו של איש הידע – הוא לא היה אפילו חש בקיומם". הלב שהשמיים והארץ וכיסא הכבוד והכן אינם יכולים להכילו – נעשה למקום ההתגלות של העצום (עזים) ונורא-ההוד (גלאל) ושל הטוטליות של האל-כשהוא-לעצמו וכל תארי אלוהים. זה נתמך גם על ידי החדית' קודסי (מסורת שבע"פ מפי מוחמד, שבה אלוהים מדבר בגוף ראשון): "שמי ודמתי אינם יכולים להכילני, אך התאמתי לתוך לבו של עבדי המאמין (מואמין). המאמין משמש מראה למה שהוא מאמין בו". המואמין הראשון מתייחס לאדם המושלם, והשני – לעצמות של האמיתי. במילים אחרות, האדם המושלם הוא ראי לאמיתי.

אבן ערבי, בפוסוס אל חיכאם, כשהוא סיפר על רוממות הלב, נגע גם באמרה של ביאזיד, ואמר: "מה שנאמר הוא הרוממות של איש הידע בהשוואה לגופים. כאן אומר זאת גם כך: קיום שאין לו קצה נחשב כקצה עבור התכונה שיצרה אותו. קיים זה, שאין לו גבול או סוף – אילו הקיף את לבו של האדם המושלם, האדם המושלם לא היה חש את משקלו". הרוממות אותה מסביר אבן ערבי לא תתכנס אל שום מספר או חישוב. אין היא אפילו דבר אשר השערה כלשהי (נאקם) או השוואה מסוגלים להכילו. אלה דברים המובנים באמצעות הטעם. מי ייתן ואלוהים יעשה טעמים אלה אפשריים לכולנו... ה'יא.

* * *

Bayazid, in this station recites this poem:

*"I drank glass after glass of love;
Neither did the wine finish, nor my thirst."*

The love explained in this station is the Beloved (*mahbûb*). With this poem, Bayazid has given news of this degree of the heart and has explained its expanse; that is known by those who know.

If it is necessary to interpret this, the following could be said: My heart's mirror became the place of manifestation of the revelations and the effusions of the eternal and forever Beloved. The Divine effusions, following one from the other, descended and continue to descend, and my heart accepts it. Neither the love nor the receptivity of my heart is exhausted and it is not likely that it will end.

The purpose of this explanation is to elucidate to some degree the grandeur of the Perfect Man, and consequently the greatness of God.

*"When a person does not know that he is
How can he comprehend the eternity
And reach the possessor no beginnings (jabar)..."*

* * *

If all the trees were pens and the seas were ink, and if all the people and those whom we do not see with these eyes, the angels, jinn, etc. were scribes, they could not finish explaining the states of the Perfect Man. If the time allotted to them was from the beginning to the end of this world, still they would not have scratched the surface of the fine membrane which covers the face of this proposition. As an indication to this matter, we shall quote the following Quranic verse: "Tell them: if the seas were ink and the trees were pens, they would be exhausted before the words of my Lord. If there were to be as much again that also would be exhausted."

One name for the Perfect Man is (*alif, lam, mim*), just as the beginning of the

ביאזיד, בדרגה זו, מדקלם את השיר:

*"שתיתי גביע אחר גביע של אהבה;
היין לא תם, וגם לא צמאוני."*

האהבה המוסברת בתחנה זו היא **האהוב** (*מֶחְבּוּב*). בשיר זה, ביאזיד הביא חדשות אודות הרמה הזאת של הלב, והסביר את המרחבים של הלב. זה ידוע לאלה היודעים.

אם יש צורך לפרש זאת, אפשר לומר כך: הראי של לבי נעשה מקום ההגשמה של ההתגלויות והשפיעות של **האהוב** האין-סופי והנצחי. השפיעות האלוהיות, הנובעות זו מזו, יורדות ומוסיפות לרדת, ולבי מקבל אותן. האהבה והקבלה של לבי אינן מגיעות למיצוי ולא סביר שיהיה להן סוף...

מטרת ההסבר הזה היא להאיר במידה מסוימת את הרוממות של **האדם המושלם**, ובעקבות זה – את גדולתו של **אלוהים**.

*"כשאדם אינו יודע שהנו
איך יוכל להבין את הנצח
ולהגיע לאדון אי-התחלות (ג'באר)..."*

* * *

אילו כל העצים היו עטים וכל הימים היו דיו, ואילו כל האנשים, ואלה שאותם אין אנו רואים בעינינו אלה, המלאכים, השדים, וכו'... היו סופרים – הם לא היו יכולים להסביר בשלמות את מצביו של **האדם המושלם**. אילו הזמן שהוקצב להם היה מתחילתו של העולם הזה ועד סופו – עדיין לא היו מספיקים לגרד את פני השטח של הקרום העדין המכסה על פניה של טענה זו. כרמיזה לעניין זה, נצטט את הפסוק הבא מן **הקוראן**: "אָמור להם: אילו הימים היו דיו והעצים היו עטים – הם היו כְּלִים לפני שִׁכְלוּ המילים של ריבוני. אילו היו כפליים מהם – גם אלה היו כְּלִים".

שם אחד של **האדם המושלם** הוא **אֶלִיף, לַם, מִים**, כמו בתחילתו

Quran is: "(alif, lam, mim). This is the Book in which there is no doubt." A *hadith* says: "Man and the Quran are twins." What is meant here by Man is the Perfect Man. What is meant here by twins is identical twins born of the same womb.

In whatever has been explained up to now, each thing is a mirror to the other. The mirror for the *lâhût* is the *jabarût*, the mirror for the *jabarût* is the *malakût*, the mirror for the *malakût* is the *mulk* and the mirror for all of these is the Perfect Man. The Perfect Man is the viceregent to God, and is a mirror that reflects Him. It is the mirror that shows the Divine Being and the immanence. There is no degree which is not in the essence of the Perfect Man.

* * *

The explanation has been long for reasons beyond one's scope. Let us return to the matter in hand.

The real subject was this: Ibn 'Arabi had said, "Had the gnostic known himself thoroughly, he would not have been trapped by any particular belief." If a man arrives at this state, he is considered as having become Perfect Man. All that we have said up till now, comprises a one-thousandth of the qualifications of the Perfect Man. After the man has found this degree he is absolutely the place of revelation of God so that from whichever side He reveals Himself, it is accepted. The person who finds this degree is called the Perfect Man. May God grant to us all that we reach this degree. Amen. *Hu...*

* * *

Oh, brother, think with moderation. God gave us great aptitude. We lose this; is that a suitable thing to do? We bring ourselves down to the level of the group mentioned in the Quran: "They are like herds, perhaps even more addled." It is a pity on us.

It is not easy to become a Perfect Man. It is only possible to find a Perfect Man and hold onto his hand and serve him. God has given this aptitude to everybody

של הקוראן (אֵלִיף, לָם, מִיִּם). "זה הספר שבו אין ספק". חדית' אומר: "האדם והקוראן הם תאומים". הכוונה ב'אדם' כאן היא לאדם המושלם. הכוונה ב'תאומים' היא תאומים זהים, שנולדו מאותו רחם. בכל מה שהוסבר עד עתה, כל דבר הוא ראי לאחר. הראי ללהות הוא הג'ב'רוּת, הראי לג'ב'רוּת הוא המל'אָכּוּת, הראי למל'אָכּוּת הוא המול'ק, והראי לכל אלה הוא האדם המושלם. האדם המושלם הוא ממלא מקומו של אלוהים, והוא הנו ראי המשקף אותו. זהו הראי המראה את ההוויה האלוהית ואת הממשות. אין דרגה שאינה במהותו של האדם המושלם.

* * *

ההסבר התארך מסיבות שהן מעבר לשליטה. הבה נשוב לעניין שבו אנו עוסקים.

הנושא האמיתי היה זה: אבן ערבי אמר, "אילו איש הידע ידע את עצמו בשלמות, הוא לא היה נלכד על ידי אמונה מסוימת כלשהי". אם אדם מגיע למצב זה, הוא נחשב כמי שנעשה לאדם מושלם. כל מה שאמרנו עד עתה, מכיל אלפית מהאפיונים של האדם המושלם. לאחר שהאדם הגיע לדרגה זו הוא הנו לחלוטין מקום ההתגלות של אלוהים, כך שיהא הצד שממנו הוא מגלה עצמו אשר יהא – זה מתקבל. האדם שמגיע לדרגה זו נקרא האדם המושלם. מי ייתן ואלוהים יסייע בידינו שנגיע לדרגה זו. אמן, ה'ו'א.

* * *

הו אח, חָשוב במתינות. אלוהים העניק לנו יכולת גדולה. אנו מאבדים זאת. האם זה הדבר הראוי לעשותו? אנו מורידים עצמנו לרמה של הקבוצה המוזכרת בקוראן: "הם כמו עדרים, אולי אפילו יותר מבלבלים". חבל עלינו.

אין זה קל להיעשות אדם מושלם. אפשר רק למצוא אדם מושלם ולאחוז בידו ולשרת אותו. אלוהים העניק יכולת זו לכל אחד, אך האדם

but man drops himself into the lowest degree, and destroys his aptitude. Surrender yourself to a Perfect Teacher, and also become a person.

The most important factor is to be bound with certitude to the perfectability of Man. Do not ever think that the Perfect Man is a man without belief or path. His path and his belief is in the existence of the Divine wish and in the existence of the Divine Order. Their belief is not a figurative path or belief. Some of the people of God, when questioned: "From what way are you?" answered: "I am from the way of God."

Be free of the rules of all the different ways:

Be the leader of the list of all wayfarers.

* * *

They asked some of the great ones as follows: "According to what is said, the gnostic will not remain tied to any one belief, yet he will appear to the people as if he was in conformity with them because there is a quotation which says: 'Talk to the people according to their intelligence.' Now, if he were to show the people what is in his heart he would be immediately killed. If the situation is such, is not the Gnostic a hypocrite?"

The answer is as follows: No. Because the hypocrite is he who has a secret belief but shows work in the open according to the current belief and he himself knows that what he does is not proper. What the gnostic shows outwardly as his belief is the same as the Truth, and although his interior belief may seem to be in opposition to the belief he shows outwardly, it is not. The frame of the gnostic is large. In him even the two opposing beliefs are united. If these two opposing beliefs appear as opposites to the people outside, for him they are not. The One who knows best is God.

נושר אל הדרגה הנמוכה ביותר, והורס את יכולתו. מסור עצמך בידי מורה מושלם, והיעשה גם אתה אדם.

החשוב ביותר הוא להיות קשור מתוך ודאות אל יכולתו של האדם להיעשות מושלם. לעולם אל תחשוב שהאדם המושלם הוא אדם ללא אמונה או דרך. נתיבו ואמונתו הם בקיום המשאלה האלוהית ובקיום הצו האלוהי. אמונה זו אינה דרך או אמונה פיגורטיבית. כמה מאנשי אלוהים, כשנשאלו "מאיזו דרך אתם?" ענו: "אני מדרכו של אלוהים".

הִיָּה חופשי מחוקיהן של כל הדרכים השונות:

הִיָּה ראשון בין ההולכים בדרך.

* * *

שאלו כמה מאנשי המעלה: "לפי מה שנאמר, איש הידע לא יישאר קשור לאמונה אחת כלשהי, אך הוא יופיע בפני אנשים כאילו הוא מצוי בהתאמה אתם, כי יש מובאה האומרת: 'דַּבֵּר אל האנשים לפי יכולת הבנתם.' אילו היה מראה לאנשים מה שמצוי בלבו היו הורגים אותו מיד. אם הסיטואציה היא כזאת – האם איש הידע אינו צבוע?"

התשובה היא כדלקמן: לא. כי הצבוע הוא זה שיש לו אמונה נסתרת אך בגלוי הוא פועל לפי האמונה הרווחת, והוא עצמו יודע שמה שהוא עושה אינו ראוי. מה שאיש הידע מציג כלפי חוץ כאמונה שלו זהה לאמת, ואם כי אמונתו הפנימית עשויה להיראות כניגוד לאמונה שהוא מציג כלפי חוץ – היא אינה כך. המסגרת של איש הידע רחבה. אפילו שתי האמונות המנוגדות מתאחדות בו. אם שתי אמונות מנוגדות אלו מופיעות כניגודים בפני האנשים בחוץ – בשבילו זה אינו כך. האחד היודע הכי טוב הוא אלוהים.

Chapter 5

Now there is a thing one should know. And that is that the man of gnosis should know his place of beginning and his place of return; where he came from and where he is going... And this knowledge is tied to three journeys. Therefore, we shall explain these journeys. Naturally it is understood that these journeys have to do with the spiritual development of the person. There is no beginning nor end to this journey, nor does it have number, but these three journeys we have chosen include them all. Unless a man has travelled through these three journeys he cannot understand his self and cannot find in himself the necessary feeling of knowledge towards his Creator, neither can he ripen, nor can he lead others.

First Journey

Let it be known that each person has a real place in the Ipseity. When the Ipseity desires that reality to appear in the immanent world, He first delineates the form of this as a mentation in His own Knowledge, which is the Total Knowledge (*'aqli-l kull*). This place is for that the Divine Mirror, and it is the universe of God's Knowledge. That form remains in this state as long as God sees fit. Then he descends to Total Self (*nafsi-l kull*), then to the Throne, and then to the Pedestal; level after level he traverses the seven spheres and comes down into the Globe of Fire, then Air, then Water, then falls on Earth; after that to the Minerals, Plants, Angels, then visits Mankind and the Jinn.

Until he reaches the degree of human being he passes through many tribulations at every level of his descent; he meets with difficulties. Sometimes he rises; sometimes he goes low; and half a circle is completed till he is lodged with the mankind, and this point is known as the lowest of the low (*asfali-sâfalîn*).

For man, without understanding whence he comes and whither he returns, this is the beginning. We have explained this even before. In a verse from the Quran it says: "We created man in possession of all the beauties of the Creation and then We brought him down to the *asfali-sâfalîn*." All these levels and degrees

פרק 5

יש דבר שחייבים לדעת אותו: על איש הידע לדעת את מקום ראשיתו ואת מקום שיבתו; מנין בא ולאן הוא הולך... וידע זה קשור לשלושה מסעות. מטבע הדברים מובן שמסעות אלה קשורים להתפתחותו הרוחנית של האיש. למסע הזה אין התחלה ואין סוף, גם אין לו מספר, אך שלושה מסעות אלה בהם בחרנו כוללים את כולם. האדם שלא עשה שלושה מסעות אלה אינו יכול להבין את עצמו ואינו יכול למצוא בעצמו את הרגשת הידע הנחוצה כלפי בוראו, כמו־כן אין הוא יכול להגיע לבשלות וגם לא להנחות אחרים לך.

מסע ראשון

להווי ידוע שלכל אדם יש מקום אמיתי בעצמות האלוהית. כשאלוהים־ כשהוא־לעצמו רוצה שהאמיתי יופיע בעולם התופעות – הוא מגדיר קודם את צורתו כתודעה בידיעת עצמו, שהינה הידיעה הטוטלית (*עֵקְלִי־ל־כּוּל*). מקום זה משמש לו כמראה אלוהית, וזה העולם של הידע האלוהי. צורה זו נשארת במצב זה ככל שראוי בעיני אלוהים. אחר־כך הוא יורד אל הנפש הטוטלית (*נַפְסִי־ל־כּוּל*), אחר־כך אל הַפֶּס, ואז אל הַפֶּן. רמה אחרי רמה הוא חוצה את שבע הספירות ויורד אל כדור האש, אחר־כך אוויר, אחר־כך מים, אחר־כך נופל על האדמה; אחרי כן אל המחצבים, הצמחים, המלאכים, ואז מבקר את האנושות ואת הג'ינים (השדים).

עד שהוא מגיע לדרגה של האנושי הוא עובר טלטלות רבות בכל דרגה של ירידתו; הוא פוגש קשיים. לפעמים הוא עולה; לפעמים הוא שוקע; והוא משלים חצי מעגל עד שהוא משתכן במין האנושי, ונקודה זו ידועה כשפל שבשפלים (*אֶסְפְּלִי־סַאפְּלִין*).

לאדם – בלי שיידע מנין בא ולאן הוא חוזר – זוהי התחלה. הסברנו זאת כבר קודם. בפסוק מן הקוראן נאמר: "יצרנו את האדם כאשר הוא בבעלות על כל יְפֵי הַבְּרִיאָה, ואז הורדנו אותו אל השפל שבשפלים". כל

we have mentioned before, until he has reached the human degree, constitute the first journey. If a man, without understanding whence he comes and whither he is returning, joins the journey, he occupies himself only with motion and belonging, and if he finds only the point of the beginning, he yet remains very far from finding the Universe of Joining-Up (*jam'*). He is considered to be in separation and as an indication of this it has been said: "Any person who is separated before finding the Universe of Union is in polytheism (*shirk*)."¹ The verse from the Quran should be recited here: "They are like flocks or perhaps they are even more addled (bemused, confused)."² They are returned at the Day of Judgment belonging to that group.

Second Journey

This journey is also known as the journey of observation and education. In this second journey one must hang on to a source of knowledge because it is necessary to fly to the Complete Intellect. This is also called the Reality of Muhammed. With the help and *himma* of the great ones it is necessary to arrive at this: this arrival is special.

It is so that until man has reached his own position he has acquired on this journey of descent many colours (impurities) from each of the levels he has visited, which are distracting colours. He has acquired from each level a useless or hindering quality. It is because of these that he has got lost in the multitude which is known as "lower than a flock". Now when he has held on to a complete teacher he will have to let go of most of these useless characteristics that he has acquired on the way down, and he will return to that state which was his primordial state; and he becomes what he was. Unless he is purified in this way, it is not easy for him to reach the Total Intellect.

Imagine a man who has started on the way, unless he has gnosis of Total Intellect, he will never be in the same level as the People of Truth. To become properly developed (evolved) it is necessary, when you are still on the way, to reach the Total Intellect. This is the degree of Sainthood (*wilâya*).

Those who have reached the Guide are pure.

Those who have not reached the Guide are impure.

הרמות והדרגות הללו שמנינו קודם, עד שהוא מגיע לדרגה האנושית, מהוות את המסע הראשון. אם אדם, בלי להבין מנין בא ולאן הוא חוזר, מצטרף למסע – הוא מעסיק את עצמו רק בתנועה ובשייכות, ואם הוא מוצא רק את נקודת ההתחלה – עדיין הוא נשאר רחוק מאוד ממצייאת העולם של האיחוד (ג'אם). הוא נחשב כשרוי בהפרדה, וכרמז לכך נאמר: "כל אדם שהנו מופרד בטרם מצא את עולם האחדות – שרוי בעבודת אלילים (שִׁיקָק – ריבוי אלילים)". יש לצטט כאן פסוק מתוך הקוראן: "הם כמו עדרי צאן או אפילו יותר מבולבלים". אלה מוחזרים ביום הדין כשהם משתייכים לקבוצה זו.

מסע שני

מסע זה ידוע גם כמסע ההתבוננות וההתחנכות. במסע שני זה יש להיאחז במקור של ידע, כי נחוץ לעוף אל האינטלקט השלם. זה נקרא גם בשם המציאות של מוחמד. בסיוע עזרה והיָמָה של אנשי המעלה צריך להגיע לכאן: הגעה זו היא מיוחדת.

עד שאדם מגיע אל מקומו הנכון כבר רכש במסע שקיעתו צבעים רבים (של אי-טוהר) מכל אחת מן הרמות שבהן ביקר – צבעים מסיחי-דעת. הוא רכש מכל רמה איכות חסרת-תועלת או מעכבת כלשהי. בגלל איכויות אלו הלך לאיבוד בהמון הידוע כ"שפל יותר מעדר צאן". עתה, לאחר שהוא נאחז במורה מושלם – יהא עליו לוותר על רוב האפיונים חסרי התועלת הללו אותם רכש במסעו מִטָה, והוא ישוב אל אותו מצב שהיה מצבו מאז ומעולם; והוא שב ונהיה מה שכבר היה. ללא היטהרות באופן זה – יקשה עליו להגיע אל האינטלקט הטוטלי.

דמיינו אדם שיצא לדרך: אם אין לו ידע של האינטלקט הטוטלי – לעולם לא יגיע לרמה של אנשי האמת. כדי להתפתח כראוי יש צורך להגיע אל האינטלקט הטוטלי עוד במהלך הדרך. זו הדרגה של הקדושה (וּיְלָאִיָּה).

אלה שהגיעו אל המנחה הינם טהורים.

אלה שלא הגיעו אליו – טמאים.

* * *

A man who is on the way becomes Man when he reaches the Total Intellect. This is called the Reality of Muhammed. That which is mentioned in the *hadith* applies to this: "First of all God created my Intellect." The man of the Way at this station is colourless and finds Oneness.

The colourless imprisons even the colour:

Moses makes war with Moses.

One who does not enter a colour finds a sweet way.

Moses and Pharoah became friends.

* * *

The intellect of the man finds the Total Intellect, his self finds the Total Self, his spirit finds the Holy Spirit. This station is known as Union after Separation. This is the station of the people who are attracted to God. Perplexity, remorseless distraction and intellect are at this level. Many get irrevocably lost at this stage. That is why they say, to look for Union without being separate is madness, and if this madness happens, the man of the way of Truth remains at this state; he can never go forward and cannot reach perfection or completion, and cannot find Truth in itself, as It is. However, this state is an extremely pleasurable state, and it is the station of journeying with Truth in Truth.

The man who has started on the journey (*sâlik*) has thrown into the ocean the atom of existence in himself. He is now without a head: and now he is neither aware of himself, nor of the universe, nor of anybody else... From this moment on he cannot take refuge in any one part of religious belief and cannot subject himself to the regulation of any dogma. But he must not loiter in this state – it is absolutely essential he must go forward. With the help of God in this station, finding the state of non-existence with God, it is necessary that he reach the universe of subsistence with Him.

* * *

אדם ההולך בדרך נעשה לאדם לאחר שהגיע לאינטלקט הטוטלי. זה נקרא המציאות של מוחמד. לכך מתייחס החדית': "ראשית לכול ברא אלוהים את האינטלקט שלי". האדם בדרך, כשהוא בתחנה זו, הנו חסר-צבע, והוא מוצא בה אחדות.

חֶסֶר-הצבע כולא אפילו את הצבע:

משה נלחם במשה.

האחד שאינו נכנס לצבע מוצא דרך נעימה.

משה ופרעה מתיידדים.

* * *

האינטלקט של האדם מוצא את האינטלקט הטוטלי, נפשו מוצאת את הנפש הטוטלית, רוחו מוצאת את הרוח הקדושה. תחנה זו ידועה כאיחוד אחרי הפרדה. זו התחנה של האנשים הנמשכים לאלוהים. מבוכה, הסחת-דעת ללא-חרטה, ואינטלקט – הם ברמה הזאת. רבים אובדים ללא-חזור בשלב הזה. לכן נאמר: החיפוש אחר אחדות מבלי שתהיה לפני כן הפרדה, הוא שיגעון, ואם שיגעון זה קורה – האדם ההולך בדרך האמת נשאר במצב זה. לעולם אינו יכול להתקדם ואינו יכול להשיג שכלול או שלמות, ואינו יכול למצוא את האמת-כשלעצמה, כפי שהינה. ואולם, מצב זה מענג ביותר, וזוהי התחנה של מסע עם האמת בתוך האמת.

האדם שהחל במסע זה (*סַאֲלִיק*) השליך לאוקיינוס את אטום הקיום שבתוך עצמו. הוא עתה ללא ראש: אין הוא מודע עתה כלל לעצמו או לעולם, או לזולת כלשהו... מרגע זה ואילך הוא אינו יכול למצוא מפלט בחלק כלשהו של אמונה דתית ואינו יכול לכפוף עצמו לתקנות של דוֹגְמָה כלשהי. אך אל לו להתמהמה במצב זה – חיוני לחלוטין שיתקדם הלאה. בעזרתו של אלוהים בתחנה זו, כשהוא מוצא את מצב אי-הקיום עם אלוהים, צריך שהוא ישיג את עולם ההישארות יחד אתו (עם אלוהים).

Third Journey

This journey starts from Him, but at the same time it is the station of remaining (*baqâ*) with Him. That is to say, it is the journey from the Reality (*haqq*) to the Many (*khalq*). That is to say, having found the Universe of Oneness, he passes into the state of separateness. The man on this journey is for helping others to know, for clearing a way for others with a spiritual descent, and he puts on the cloak of manhood and comes down from his state to among the people and mingles with them. That is the meaning of the *hadith* that says: "I am also a human being like you all." It is necessary at this state to eat, to drink, to sleep, to marry, but not to fall into excess in any, nor into asceticism. Complete balance and direction is essential.

*Neither excess, nor deficiency must there be in him
That is the right way in the midst of this.*

* * *

The person who reaches that state is a person of *iffet* (the quality of being above reproach) and *istiqâmat* (direction). He outwardly agrees with religious laws and he accepts them, but he does not ever get involved with extra ritual other than that which is essential. Both in the Universe of Multitudes and in the Universe of Oneness, he is constantly in a state of prayer (*salat*). His exterior universe is close to the people. His interior universe is conjoined inseparably to God. To understand this person is very difficult because people think and judge a man by his visible devout attitude and his exterior actions, and they think it is the devout man who is evolved. However, the Perfect Man's development cannot be seen with the eye of the senses. To be able to see him, you have to have eyes that have reached him.

In short, only those who have reached perfection can recognize the Perfect Man. This circle is the circle of Difference which comes about after the circle of Union. The *Khalifa* 'Ali said: "To have individuation without having reached

מסע שלישי

מסע זה מתחיל בו (באלוהים), אך באותה עת זוהי התחנה של ההישארות (*בְּקָא*) אתו. כלומר, זהו המסע מהאמיתי (*חַאק*) אל הרבים (*חַאֲלַק*). כלומר, לאחר שגילה את עולם האחדות הוא עובר לתוך מצב של הפרדה. האדם העושה מסע זה נועד לעזור לאחרים לדעת, לפנות את הדרך לאחרים על-ידי ירידתו הרוחנית, והוא עוטה את גלימת האנושיות ויורד ממעמדו אל בין האנשים ומתערב בהם. זו משמעות החדית' האומר: "גם אני יצור אנוש כמו כולכם". במצב זה יש לאכול, לשנות, לישון, להתחתן, אך לא ליפול להגזמה אף באחד מאלה, וגם לא לסגפנות. איזון מושלם והכוונה חיוניים כאן.

*אסור שיהיו בו לא עודף ולא חֶסֶר
זוהי הדרך הנאותה בתוך זאת.*

* * *

האיש המגיע למצב זה הוא איש האִיפֶט (האיכות של היות מעבר לכל גינוי) והאִיסְטִיקָאֲמַת (הִכְוִנָה). כלפי חוץ הוא מסכים לחוקי הדת ומקבל אותם, אך לעולם אינו נעשה מעורב בטקסיות יתר, לבד ממה שהנו חיוני. גם בעולם ההמונים וגם בעולם האחדות – הוא שרוי תמיד במצב של תפילה (*סֻלַּאֲת*). עולמו החיצוני קרוב לאנשים. עולמו הפנימי צמוד ללא הפרדה לאלוהים. קשה מאוד להבין אדם זה, כי אנשים מחשיבים ושופטים אדם לפי עמדת האדיקות הגלויה שלו ולפי פעולותיו החיצוניות, והם סבורים שהאדם האדוק הוא זה שהנו מפותח. ואולם, התפתחותו של האדם המושלם אינה יכולה להיראות בעין החושים. כדי להיות מסוגל לראותו עליך להשיג עיניים המגיעות אליו.

בקיזור, רק אלה שהשיגו שלמות יכולים לזהות את האדם המושלם. מעגל זה הנו מעגל השונות המגיע לאחר מעגל האיחוד. הח'ליף עלי אמר: "אינדיוודואציה ללא השגת איחוד היא כפירה (*שִׁיקַק*) – עבודת אלילים). אם לאחר האיחוד אין שונות – זוהי התחזות (*זִינְדִיקַק*). אך

union is polytheism (*shirk*); if at the end of union there is no differencing, it is imposture (*zindiq*); but to find union and differencing as one is also considered as *tawhid* (unification).” These three stations are the meaning of the thing we have been trying to explain, and there is no necessity to go any deeper into it.

For the Perfect Man, this descent to the Station of Differentness is considered progress. When he reaches this station, then he has gnosis of himself. And because at this place he is tied indissolubly to the original Essence, he has no possibility of being tied to any one form of belief. God knows best.

In spite of the fact that the state is thus, just as Ibn ‘Arabi says, this person does not question anybody because of the belief he nurtures; he does not meddle with such things and he does not deny their belief, because he has arranged deep in his being all the beliefs. That is to say, the Gnostic has understood an all-inclusive point of view. For this reason, the all-inclusive reality has a face in each sector of belief because what they call an absolute perspective is that gnostic. There is no absolute which has not a relative side. Because of this, whatever is worshipped, the Absolute appears in that face. Whether or not the owner of a belief knows this, this is how it is.

Sheikh al ‘Iraqi says thus: “God made all things the same as Himself. The wisdom in this is that He did not want anything worshipped except Himself... and so that nothing else be loved, the Divine intensity necessitates this.”

*Intensity of God did not allow any stranger;
He, without a doubt, became the same as all things.
God wanted to create all the things,
But did not allow other than Himself in between.
Those who worship in this world, worship Him
So that on the earth whatever is seen is Him;
And this the creatures may seize.
That is that man can only seize with good character.
And the narrow hearts are made by that.*

מציאת איחוד ושוני כאחת נחשבת גם כְּתִאֲחִיד (אחדות).” שלוש תחנות אלו הן משמעותו של הדבר שאנו מנסים להסביר, ואין צורך להעמיק בכך יותר.

לאדם המושלם – ירידה זו אל תחנת השונות נחשבת כהתקדמות. כאשר הוא מגיע לתחנה זו, הוא יודע את עצמו. ומאחר שמקום זה קשור ללא הפְּרֵד למהות המקורית – אין לו כל אפשרות להיות קשור לצורה מסוימת של אמונה. אלוהים הוא היודע.

על אף העובדה שכך המצב, בדיוק כפי שאבן ערבי אומר, איש זה אינו מטיל ספק בצדקת דרכו של איש בגלל האמונה שהוא מטפח. הוא אינו מתערב בדברים כאלה, ואינו מכחיש את אמונתו של הזולת. כי הוא מכיל במעמקי הווייתו את כל האמונות. כלומר, איש הידע מבין את נקודת המבט הכוללת-כול. לאמת הכוללת-כול יש פְּנִים בכל תחום של אמונה, כי מה שנקרא פרספקטיווה מוחלטת הוא אותו איש-ידע עצמו. אין מוחלט שאין לו גם צד יחסי. לכן, כל מה שסוגדים לו – המוחלט הוא שמופיע באותם פנים. בין אם בעליה של אמונה מסוימת יודע זאת ובין אם לאו. כך הדבר.

השייח' אל עירקי אומר כך: “אלוהים עשה את כל הדברים זהים לעצמו. החוכמה בכך היא, שהוא לא רצה שיעבדו משהו מלבד עצמו... וכדי שדבר מלבדו לא יהיה אהוב – האינטנסיוויות האלוהית חייבה זאת.”

*האינטנסיוויות האלוהית לא התירה כל זר;
הוא, ללא ספק, נעשה זהה לכל הדברים.
אלוהים רצה לברוא את הדברים כולם,
אך לא התיר לאף אחד מלבדו להיכנס בינו וביניהם.
אלה הסוגדים בעולם הזה – סוגדים לו,
כך שכל הנראה על פני הארץ הנו הוא;
והנבראים עלולים להיאחז בזה.*

כלומר האדם יכול רק לאחוז (בדימוי חלקי) באמצעות אופי טוב. והלבבות הצרים מעוצבים על ידי זה (הם צרים כי הם נאחזים במשהו חלקי וקוראים לו “אלוהים”).

The particulars mentioned above are the established known meaning of this verse from the Quran: "Your Lord's decree is this that you do not be a servant to any but Him." That is to say: Oh Prophet, your Lord's appreciation and decree is this that in love, in praise, and in exaltation, you should know no other than Him, see no other than Him, and be a servant to no other than Him. In any case, it is absolutely impossible to worship other than Him. Even the worship of an idol results in the worship of God, because the existence of the idol is also of God. To be able to understand this it is necessary to understand and to know that all existence is of God. These words of ours are a mirror to what has been said before.

Thus the gnostic, after having understood this meaning, neither enters into nor denies anybody else's belief, because he understands there is no other existent but Him and because he saw the All linked together in a chain of order, and understood that he himself is nothing other than an order and a will. Again, the gnostic sees every person according to the manifestation of a Name, and thereby their beliefs and their behaviour are as they should be.

*If a thing slipped a fraction from where its place is,
The universe would be ruined from head to foot.*

* * *

The meaning of the Quranic verse becomes clear to the gnostic: "Whichever way you turn, there is the face of God." That is to say, which ever way you turn your face, there you will find a road which leads to God. It is true that according to the rule that: "He is at every moment in a different configuration," there are states and degrees; but He shows in every wink a caprice, and in every caprice a scent, and in every scent a beauty, and in every beauty a love, and in every love a wink, and in every wink a caprice, and in every caprice a scent, and in every scent a kind of re-commencement... Because of all this, the people who are addicted to love, and are in lament, fall into different states. Sometimes they become the place of manifestation of the qualities of Majesty (*jalâl*) and constriction (*qabd*), or they are the place of manifestation of expansion and pleasure; they take pleasure,

הפרטים שהוזכרו לעיל הם המשמעויות הידועות והמבוססות של פסוק זה מן הקוראן: "הצו של ריבונך הוא זה, שלא תעבוד אף אחד מלבדו". כלומר: הו נביא, הצו וההעדפה של ריבונך הם שבאהבה, בתהילה, ובהתעלות, לא תדע אחר מלבדו, לא תראה אחר ממנו, ולא תשרת אחר אלא אותו. אפילו הסגידה לאליל מביאה לעבודת אלוהים, כי קיום האליל גם הוא קיומו של אלוהים. כדי להבין זאת צריך להבין ולדעת שכל הקיום הוא קיומו של אלוהים. מילים אלו שלנו מהוות מראה למה שנאמר קודם לכן.

איש הידע, לאחר שהבין משמעות זו, אינו נכנס לכל אמונה ואף אינו מכחיש את אמונתו של משהו, כי הוא מבין שאין קיים אחר אלא הוא, והוא רואה איך הכול מחובר יחד בשלשלת של סדר, ומבין שהוא עצמו אינו אחר מסדר ומרצון. איש הידע רואה כל אדם כהתגלמות של שם אלוהי, ולכן האמונות וההתנהלות של כל אדם הן כפי שעליהן להיות.

*אילו החליק דבר כלשהו אפילו מעט מזער ממקומו הנכון,
היה העולם כולו נהרס כליל.*

* * *

משמעות הפסוק מן הקוראן מתבהרת לאיש הידע: "לאן שתפנה – שם פני אלוהים". כלומר, לכל כיוון שאליו תפנה את פניך – שם תמצא נתיב המוביל אל אלוהים. נכון שלפי הכלל ש: "הוא בכל רגע בתצורה שונה", יש מצבים ודרגות; אבל הוא מראה בכל קריצה גחמה ובכל גחמה ניחוח, ובכל ניחוח יופי, ובכל יופי אהבה, ובכל אהבה קריצה, ובכל קריצה גחמה, ובכל גחמה ניחוח, ובכל ניחוח סוג של התחלה-מחדש... בגלל כל זה, האנשים המכורים לאהבה, השרויים בקינה, נופלים לתוך מצבים שונים. לעתים הם נעשים למקום ההתגלמות של הוד המלכות (*ג'לאל*) והצמצום (*קאבד*), או שהם נעשים למקום המימוש של התרחבות ועונג; הם מתענגים, הם צוללים לתוך עונג ומוצאים שמחה (*ספא*). לעתים הם גולשים לגחמה, ולעתים – לתחינה. איכויות אלו לובשות

they dive into pleasure and find joy (*safa*). Sometimes they fall into caprice and sometimes into beseeching. These qualities take on different attitudes in the eyes of Love but the lover does not repudiate any of these. If this is so, how then is the gnostic going to allow himself to be subject to one form or other?

The Beloved that the lover is in love with, whatever quality He adorns Himself with, whatever garment He dresses Himself in, never gets confused and does not get attached to any single face. Though he himself sees the beauty from every face, he excuses those who get tied up with one of His faces. His circle is large. Those who get ties to one aspect or other, he says that that is also one of His affairs and accepts it as a thing necessitated by one of the Divine Names. In fact, God Himself says: "There is not one thing alive on earth that God does not hold by his forelock, and let everyone know for sure that my Lord is on the straight path." This verse from the Quran was spoken by the tongue of the Prophet Hud.

Chapter 6

Every person is a place for the manifestation of one or other Name and he is under the dispensation of that Name. Majesty (*jalâl*), Beauty (*jamâl*), Guidance (*hâdî*), Misguidance (*mudîll*), all these, whichever they be, are his straight paths. In the matter of beliefs it is also so. If somebody's belief were to be different from the belief of another, he is still on the right path because of the name for which he is essentially a place of manifestation, and his quality of straight direction is that. For instance the accuracy of the bow is judged by its curve. To be in error is right according to God's Name *mudîll*; even though His Name *hâdî* knows it is erroneous, it is still considered right. Thus the gnostic, because he knows the meaning of all this, does not interfere with other people's religions.

Here there might occur a question: The answer to this question cannot be answered except by a man who knows the mystery of destiny (*qadar*). It is easy

עמדות שונות בעיני האהבה אך האוהב אינו דוחה אף אחת מהן. אם זה אכן כך – איך יוכל איש הידע להרשות לעצמו להיות כפוף לצורה זו או אחרת?

כל תכונה שיעטה **האוהב** שהאוהב מאוהב בו, וכל לבוש שילבש – האוהב לעולם אינו מתבלבל ואינו נצמד לפן יחיד כלשהו. אם כי הוא עצמו רואה את היופי בכל פן – הוא מוחל לאלה הנקשרים לאחד מפניו. המעגל שלו רחב. על אלה הנקשרים להיבט אחד זה או אחר הוא אומר שגם זה הוא אחד מענייניו (של אלוהים) ומקבל זאת כדבר המתחייב מאחד השמות האלוהיים. למעשה, אלוהים עצמו אומר: "אין דבר אחד חי על פני האדמה שאלוהים אינו אוהז בו בציצית־ראשו, ועל כל אחד לדעת בבטיחותו שריבוני הוא על הדרך הישרה". פסוק זה מן הקוראן נאמר בלשונו של הנביא הוד.

פרק 6

כל אדם הוא מקום ההתגלמות של שם אלוהי זה או אחר, והוא נמצא תחת ההשגחה של שם זה. הוד מלכות (גִּלְגַּל), יופי (גִּמְאֵל), הנחייה (קִאֲדִי), התעייה (מוֹדִיֵּל), כל אלה, יהיו אשר יהיו, הן דרכיו הישורות. גם בעניין האמונות זה כך. אם אמונה של מישהו נועדה להיות שונה מאמונתו של אחר – הוא עדיין על הדרך הנכונה בגלל השם שאותו נועד לממש במהותו, ואופי דרכו הישרה הוא זה. למשל הדיוק של הקשת נמדד בקימור שלה. לשגות זה נכון לפי השם האלוהי מוֹדִיֵּל, אפילו כאשר שמו קִאֲדִי יודע שזה שגוי, עדיין זה נחשב כנכון. כך איש הידע, בידעו את המשמעות של כל זה, אינו מתערב בדתות של אנשים אחרים.

כאן יכולה להתעורר שאלה. התשובה לשאלה זו יכולה לבוא רק באמצעות אדם היודע את המסתורין של הגורל (קִדְאֵר). זה קל למי

for the one who knows. The question is thus: all devotion and all other attitudes to life are the result of a Divine Name; consequently, the creature has no choice in whether to accomplish this or not. It is obvious then that everyone is obliged to do what he does, and that is coercion and oppression.

The answer can be as follows: in analysing the above question one reaches two situations; first of all is *mâhiyât* (that which the thing is, quiddity): the *mâhiya* is not prearranged. The second is that knowledge is subject to the known. When and if this situation is understood, though very little, the mystery of fate is understood. Of course it becomes evident that the two things mentioned must be understood according to their origin. If this understanding is acquired, with the help of God it is also possible to penetrate the mystery of fate because these two things are like keys.

The things mentioned above as *mâhiyât* mean the images of the things present in the ocean of Divine Knowledge, which have not yet come out of it. Another way the *mâhiyât* are explained is by the name *a'yâni-th thâbita* (fixed potentialities), and these are the same as the Divine Ipseity of Knowledge. This state is also the same for the Perfect Man. From another point of view, Knowledge is a mirror to Ipseity. The effusion of these *mâhiyât* comes to them from God only according to their aptitude and abilities already present in their essence. Belief and other states also do not go outside this. Revolt, covering up of truth, obedience, etc. — all of these are what the *mâhiya* demanded of God according to its potential; according to its aptitude, what it demanded of God was given to it.

For example, the aptitude of wheat is to become wheat, and that of barley is to become barley, and millet is to become millet. Compare all the rest to this. If barley came to tongue and spoke to the man who was sowing him into the earth and said: "Why did you, man, not make me into wheat?" the farmer would answer, "Because this was your aptitude, and this was your ability." To expect wheat, after you have sown barley, is stupidity.

According to what has been explained, each person's *mâhiya* and his *'ayni-th thâbita*, from eternity, whatever was his state and specialness, in whatever

שיודע. השאלה היא זו: כל עבודת אלוהים וכל הגישות האחרות לחיים הן תוצאה של שם אלוהי; לכן, לִיצוֹר אין כל בחירה אם להגשים זאת או לא. ברור אם כך שכל אחד חייב לעשות מה שהוא עושה, וזוהי כפיה ודיכוי.

התשובה יכולה להיות כדלהלן: בניתוח השאלה שלמעלה אפשר להגיע לשני מצבים. ראשית ישנה המֵאֲהֵיָאָת (מה שהדבר הנו, מהיות): המֵאֲהֵיָאָת אינה קבועה מראש. המצב השני הוא שהידע כפוף לידוע. כאשר ואם המצב הזה מובן, אפילו במעט, גם המסתורין של הגורל מובן. מובן מאליו שיש להבין את שני הדברים שהוזכרו לפי מקורם. אם הבנה זו מושגת – בעזרת אלוהים אפשר גם לחדור את המסתורין של הגורל, כי שני הדברים הללו הם כמו מפתחות.

הדברים שהוזכרו למעלה כמֵאֲהֵיָאָת הם הדימויים של הדברים הקיימים באוקיינוס של הידיעה האלוהית, שעדיין לא הגיחו מתוכו. דרך אחרת שבה המֵאֲהֵיָאָת מוסברים היא באמצעות השם עֵיָאָן אֶ-תֵּאֲבִיָטָה (פוטנציאלים קבועים), ואלה זהים לעצמות האלוהית של הידיעה. מצב זה זהה עבור האדם המושלם. מנקודת מבט אחרת, הידיעה היא ראי לאלוהים כשהוא לעצמו. השפיעה של מֵאֲהֵיָאָת אלה באה להם מאלוהים רק בהתאם לנטיותיהם ויכולותיהם הנוכחות כבר במהותם. גם אמונה ומצבים אחרים אינם חורגים מכך. מרד, הסתרת האמת, צייתנות, וכו' – כל אלה הם מה שהמֵאֲהֵיָאָת תבעה מאלוהים לפי הפוטנציאל שלה, לפי יכולת הכלתה, מה שהיא תבעה מאלוהים ניתן לה.

למשל, יכולתה של החיטה היא להיעשות לחיטה, וזו של השעורה היא להיות לשעורה, ושל הדוחן – להיות לדוחן. השוו את כל השאר לזה. אילו השעורה למדה לדבר והיתה אומרת לאדם שזרע אותה באדמה: "מדוע לא עשית אותי, אדם, לחיטה?" והאיכר היה משיב: "כי זאת היתה הנטייה שלך, וזו היתה יכולתך". לצפות לחיטה לאחר שזרעת שעורה – זוהי טיפשות.

לפי מה שהוסבר, המֵאֲהֵיָאָת של כל אדם והעין אֶ-תֵּאֲבִיָטָה שלו, מנצח נצחים, יהיו מצבו וייחודו אשר יהיו, בכל התגלות של שם

revelation of whichever Name he was under, can only show that in this world. Everything is obvious here in whatever form it received of eternity. The Divine Knowledge has no effect on this. According to the rule of: "They will accomplish their affairs as they should be done," the gnostics are in knowledge of this mystery. In reality, in whatever state a known thing is, the Divine Knowledge is concerned with that and it is manifested according to the necessities of that Name or Quality. And what is meant by Knowledge being tied to what is known, is to express this.

Now the meaning of the decree (*qadā'* — a decision consequent to a request) is this: in whatever state or form all "things" were in the Divine Knowledge, *qadā'* is the total order (*hukm*) given over their state. Fate (*qadar* — providential appointment) is the coming into the universe of senses and witnessing of the manifestation of *qadā'* according to a subsequent chaptering, bit by bit, according to the degree of aptitude of each being. And the manifestation of these things is also according to the degree of aptitude of he in whom it is going to manifest.

* * *

Question: All we have said up to now comes to mean something like this; we understand then that whatever has happened is according to the aptitude of a person. All that has happened like denial, faith, goodness, etc., comes about in a person because he has demanded this from God, and it appears in this person according to his ability, aptitude and possibility. Even what we are saying becomes what God did. But if it is God who gives us this aptitude, does this not also mean that we are under an obligation?

Its answer: Among all those who have discussed and written and thought about beliefs and knowledge and so forth, aptitude is neither made nor created, because if something's *māhiya* is not made nor created, consequently it is necessary that his aptitude is also neither made nor created. *Māhiya* refers to the images of the Divine Knowledge, and at this point there is neither making nor creating. What everybody's established being necessitates him doing, he is obliged to do that. The mystery of the Divine fate necessitates it.

כלשהו שתחתיו הוא נמצא – יכולים להראות זאת רק בעולם הזה. הכל גלוי כאן בכל צורה אשר קיבל מנצח נצחים. **לידיעה האלוהית** אין כל השפעה על כך לפי הכלל ש: "הם ישלימו את ענייניהם כפי שנועדו להשלימם". אנשי הידע יודעים על מסתורין זה. במציאות, בכל מצב שבו נמצא דבר ידוע כלשהו, **הידיעה האלוהית** מתייחסת לזה, והדבר מתגלם לפי צורכי השם הזה או התכונה הזאת. וזה מסביר את משמעות המשפט – **הידיעה תלויה בנודע**.

המשמעות של הצו (*קִדְא'* – החלטה בעקבות בקשה) היא זו: בכל מצב או צורה שבהם היו ה"דברים" **בידיעה האלוהית**, *קִדְא'* הוא הצו הטוטלי (*חוקֶם*) לגבי מצבם. הגורל (*קִדְאֵר* – הייעוד על פי ההשגחה העליונה) הוא ההופעה בעולם החושים וההיווכחות במימוש *הקִדְא'*, על ידי היפרטות עוקבת בזמן, לפי דרגת היכולת של כל יש. וההתגלמות של דברים אלה גם היא בהתאם ליכולתו של זה שבו היא עומדת להתגלם.

* * *

שאלה: כל מה שאמרנו עד כאן פירושו בערך כך: אנו מבינים שכל מה שהתרחש הוא בהתאם ליכולתו של אדם כלשהו. כל מה שקרה כגון הכחשה, אמונה, טוב, וכיו"ב, מתממש באדם מאחר שהוא תבע זאת **מאלוהים**, וזה מופיע באדם זה כפי יכולתו, כשרונו ואפשרותו. אפילו מה שאנו אומרים נהיה למה **שאלוהים** עשה. אבל אם **אלוהים** הוא המעניק לנו יכולת זו, האם אין זה גם אומר שאנו נמצאים תחת כפיה?

התשובה: בין כל אלה שדנו וכתבו וחשבו על אמונות וידיעה וכן הלאה, היכולת אינה פרי של עשייה או יצירה, כי אם *המֵאֲהֵיקָה* של משהו אינה נעשית או נוצרת – הכרחי, כתוצאה מכך, שיכולתו אינה נעשית או נוצרת. *מֵאֲהֵיקָה* מתייחסת לדימויים של **הידיעה האלוהית**, ובנקודה זו אין עשייה ואף לא יצירה. מה שההוויה הקבועה (*העֵיֶיאֵן*, הפוטנציאל) של כל אחד מחייבת אותו לעשות – את זה הוא חייב לעשות. המסתורין של הגורל האלוהי מחייב זאת.

Knowing that the situation is established like this, that everything is tied to his aptitude, a man will do what he has to do accordingly. He cannot go against his state. He finds things happening within himself, one after another, each in its own time. If that man then thinks that his aptitude in this is short then he suffers. Again, in its origin, this is not coercion.

* * *

Coercion has two parts: one is acceptable and the other is to be repudiated... The kind that is acceptable is as follows: The person of belief, after having grasped all the Divine orders and refrained from all that which is forbidden, must, without attributing any power to himself, know all affairs to be from God. This is good. Whereas the second coercion is that the servant does every mistake possible. He neither knows what is forbidden nor recognizes any order. And on top of all that he attributes to God all the blameable deeds he has done; this is an action outside tact. And this coercion is extremely bad. At this station there are many questions and answers and they are known by those who know them. They asked a man who had reached this station: "How did you escape from attributing oppression to God?" and he answered: "Because I did not associate anything else in the whole realm with God, so if all possession is His, whom is He going to oppress? Everyone uses what he possesses as he likes." In this matter what has been said is enough.

* * *

Enes bin Malik, according to what is reported, had served the Prophet for ten years. When Enes was explaining this he said: "I served the Prophet for ten years day and night non-stop. For what I did, I did not even once hear him mention either why did you do it or why did you not do it." This state comes because of the Prophet's knowledge of the mystery of *qadar*. The Sheikh adds this: "God keeps certain mysteries secret from His envoys and prophets during their prophethood. One of these is the mystery of destiny. If the inviter to truth, like an envoy or a prophet, is to see in some of the people he is professing to their inclination to deny, and in some of them he sees that his invitation would be of no avail, he would

בידיעה שהמצב נקבע באופן זה, שכל דבר כפוף לנטייתו, אדם יעשה את מה שעליו לעשות בהתאם לכך. הוא לא יכול לפעול בניגוד למצבו. הוא מוצא שדברים מתרחשים בתוכו, זה אחר זה, כל אחד בזמנו. אם אדם זה סבור שיכולתו בכך מוגבלת – אז הוא סובל. שוב, במקורו, זו אינה כפייה.

* * *

לכפייה יש שני חלקים: האחד ראוי להתקבל והאחר ראוי להידחות... הסוג הראוי להתקבל הוא כדלהלן: איש האמונה, לאחר שקיבל עליו את כל הצווים האלוהיים ונמנע מכל מה שנאסר – חייב, בלי לייחס כל כוח לעצמו, לדעת שכל העניינים מקורם באלוהים. זה טוב. בעוד שהכפייה השנייה הינה שהעבד עושה כל שגיאה אפשרית. הוא לא יודע מה אסור ואינו מזהה כל צו. ובנוסף לכל זה הוא מייחס לאלוהים את כל המעשים המגונים שהוא עשה; זוהי פעולה מחוץ לטקט. וכפייה זו רעה באופן קיצוני. בתחנה זו יש שאלות ותשובות רבות, והן ידועות לאלה היודעים אותן. שואלים אדם שהגיע לתחנה זו: "איך חמקת מלייחס דיכוי לאלוהים?" והוא השיב: "מאחר שלא שיתפתי שום דבר אחר בכל הממלכה עם אלוהים – וכך, אם כל רכוש שלו הוא, את מי ידכא? כל אחד משתמש ברכושו כרצונו". בעניין זה די במה שנאמר.

* * *

אָנְס בֶּן מַאֲלִיק, כפי שמסופר, שירת את הנביא במשך עשר שנים. כאשר אָנְס הסביר זאת הוא אמר: "שירתתי את הנביא במשך עשר שנים יום ולילה ללא הפוגה. על מה שעשיתי לא שמעתי אותו אומר אפילו פעם אחת: מדוע עשית כך או מדוע לא עשית כך". מדרגה רוחנית זו מתרחשת בגלל ידיעת הנביא את המסתורין של קַדַּאֲר. השייח' מוסיף: "אלוהים שומר על מסתורין מסוים כסוד מפני שליחיו ונביאיו במהלך שליחותם. אחד מאלה הוא המסתורין של הגורל. אילו זה המזמין אל האמת, כגון שליח או נביא, היה רואה בכמה מהאנשים אליהם הוא פונה את נטייתם להתכחש, ובכמה מהם היה רואה שהזמנתו תהיה

remain incapacitated and perplexed and he could not perform his prophecy as it should be. Therefore he would be hampered if he knew this mystery. The mystery of destiny has been made known to the prophets after their invitation is finished and after it has become apparent who is a coverer up of Truth, who is a believer, and who is a hypocrite, and who is a pure person.”

* * *

A gnostic changes his state constantly. We can explain this through the words of Ibn 'Arabi: “If a real gnostic remained exactly in the same state, constantly combining in himself all belief and knowledge, it would be feared that he might acquire a state which would be relative with the Lord. However, a person who walks on, changing colour all the time and thoroughly knowing this, cannot ever remain in a given condition, because if he did he would think of himself as with the Absolute Lord. However, illusion (*khayâl*) is not Truth. What he would have thought would have been his own illusion, and he would have remained with his Lord and his own imagination, and could never be with the Lord of all Lords.” A gnostic, when he has reached a clear comprehension of everything and has passed to absoluteness and non-relativity, may take the Truth as his belief and worship Him, and then again pass into the relative: There is great fear in this, because if he is attached to and remains in the state of Absoluteness, he will never be liberated from the possibility of fear. This state continues until *yaqîn* (the knowledge of the thing through itself); and it is God with all His Ipseity and Qualities, which is *yaqîn*.

* * *

Useful knowledge: it should be known that the people of *yaqîn* have divided their state into three parts: the first one is to find *yaqîn* through knowledge, another is by seeing, and the third is reaching the Truth of it. For example, the first would be like knowing about heroism, the second would be watching somebody in a heroic act, and the third would be actually being a hero oneself; he who does that heroic act knows its taste. Gnosticism is also like this and continues thus. Those who understand will understand.

ללא הועיל – הוא היה נשאר חסר יכולת ומבולבל, ולא היה מסוגל לשאת את נבואתו כפי שנועדה להיות. לכן הוא היה מעוכב אילו ידע מסתורין זה. המסתורין של הגורל נודע לנביאים רק לאחר שהזמנתם הסתיימה ולאחר שהתגלה מי התכחש לאמת, מי הנו מאמין, מי צבוע, ומי – אדם טהור.”

* * *

איש הידע משנה את מצבו הרוחני כל העת. אפשר להסביר זאת באמצעות מלותיו של אבן ערבי: “אילו איש ידע אמיתי היה נשאר בדיוק באותו מצב רוחני, מחבר בתוך עצמו כל הזמן כל אמונה וכל ידיעה – היה מקום לחשש שהוא עשוי להשיג מצב שבו יצטרף כתואם לריבון. ואולם, אדם הצועד הלאה, מחליף צבע כל העת ויודע זאת היטב, אינו יכול לעולם להישאר במצב נתון, כי אילו היה יכול – היה חושב על עצמו כשותף לריבון המוחלט. אף על פי כן, אשליה (כַּיָּאֵל) אינה אמת. מה שהוא היה חושב היה האשליה שלו עצמו, והוא היה נשאר עם ריבון שלו והדמיון שלו, ולעולם לא היה יכול להיות עם ריבון כל הריבונים.” איש ידע, לאחר שהשיג הבנה בהירה של הכול ועבר למוחלטות ואי־יחסיות, יכול לקחת את האמת כאמונה שלו ולעבוד את אלוהים, ואז שוב ולעבור אל היחסי. יש חשש גדול בכך כי אם הוא נצמד למצב של מוחלטות ונשאר בו, הוא לעולם לא ישתחרר מן האפשרות של פחד. מצב זה נמשך עד בוא יַקִּין (ידיעת הדבר דרך עצמו); אלוהים עם כל עצמותו ותאריו, הוא יַקִּין.

* * *

ידע בר־שימוש: יש לדעת שאנשי היַקִּין חילקו את מצבם הרוחני לשלושה חלקים: הראשון הוא למצוא יַקִּין באמצעות ידיעה, השני הוא על ידי ראייה, והשלישי הוא הגעה אל האמת שבו. למשל, הראשון יהיה כמו לדעת על גבורה, השני יהיה לצפות במישהו המבצע מעשה גבורה, והשלישי יהיה ממש להיות גיבור בעצמו. מי שמבצע מעשה גבורה כזה יודע את טעמו. גם ידע הוא כזה וכך הוא ממשיך. אלה המבינים – יבינו.

Chapter 7

Here it is necessary to explain the absoluteness and the relativity of the all-inclusive Truth.

For the one who needs to be freed from fear and be saved from it, what sort of a belief is necessary... We shall explain... But first an introduction.

It is necessary to know that the all-inclusive Truth (*haqīqati-l-jâmi'a*) which the Sheikh mentions above is one of the many Names which refer to that which is named. Some of the gnostics have interpreted it as "Love", some other great ones have interpreted it as "eternal strength and speech". Both Muhyiddin 'Arabi and Sadrudin Konevi intend only one thing by this, and that is One Ipseity and One Reality.

*Your Beauty is single but devotions are different,
Everything's pointing to that Beauty is established.*

* * *

This Reality in question is called in Arabic *wujûd* (Existence), in Turkish *varlık* (Existence), in Persian *hati* (Existence), but in Reality, this Existence is transcendent beyond all these names. What is true is that to explain this they use the terms *wujûd* (being), *âshq* (love), *nur* (light), *nafs* (self), or *rahman* (clemence), but that which is meant by all of these is the name of One Being which is *haqq* (Reality).

Those who interpret being as absolute have conditioned it. They have extracted the meaning of being from the conjoining of absoluteness with relativity. But they have considered another kind of absoluteness from that conjoining and transcendence. Further they have transcended it even from transcendence. They even said while you are conditioning it, it is absolutely necessary that you transcend it at the same time.

Because this is a matter that depends on taste. Hence what one must understand

פרק 7

כאן יש להסביר את המוחלטות והיחסיות של האמת הכוללת-כול. לזה הזקוק להשתחרר מפחד ולהינצל ממנו, איזה סוג של אמונה נחוץ... הנה נסביר זאת... אך ראשית – הקדמה.
יש לדעת שהאמת הכוללת-כול (חִקְיַת־ל־גְּמִיעַ), שהשייח' הזכיר לעיל הינה אחד מן השמות הרבים המתייחסים לזה הנקרא-בשם. כמה מאנשי הידע פירשו זאת כ"אהבה", אחרים בין אנשי המעלה ביארו זאת כ"עוצמה ודיבור נצחיים". גם מוחידין אבן ערבי וגם סִדְר־ו־דִין קוֹנוֹוִי מתכוונים בכך לדבר אחד ויחיד, לעצמות האחת ולאמיתית האחד.

*יופֵיֶיךָ יחיד אך הסְגִידוֹת שונות.
הצְבֵעַת הכול על יופי זה נקבעה.*

* * *

מציאות זו שבה אנו דנים נקראת בערבית *ווג'וד* (הווייה, קיום), בטורקית *וַרְלִיק* (קיום), בפרסית *הַאֲטִי* (קיום), אך באמת – קיום זה הוא טרנסצנדנטי מעבר לכל השמות הללו. נכון שכדי להסביר זאת הם משתמשים במונחים *ווג'וד* (הווייה), *עֶשֶׂק* (אהבה), *נור* (אור), *נַפְס* (נפש, עצמי), או *רַחְמַן* (רחמן), אך הכוונה בכל השמות הללו היא להווייה האחת שהינה *חַאק* (האמיתית).

המפרשים את ההווייה כמוחלטת – מתנים אותה. הם מנתקים את משמעות ההווייה מהשילוב של מוחלטות ויחסיות. אך הם רואים סוג מוחלטות שונה מזה של השילוב ושל הטרנסצנדנטיות. יתר על כן, הם משגיבים את המוחלט אפילו מעבר לטרנסצנדנטיות. הם אפילו אומרים שכאשר מתנים את המוחלט – חייבים בהחלט לרוממו ולהשגיבו באותה עת.

מאחר שזהו עניין התלוי בטעם – יש להבין מכך שהקיום האחד

is that this one Existence has such magnitude that It includes everything. Also It gathers in Its Being all the degrees... Then gathers all these degrees in Its Ipseity... Then let It be the same as all these degrees and equally let It be transcendent from all of them. In this way It is both relative and absolute, both all-inclusive and transcendent from all. By virtue of Its absoluteness, it is rich beyond need and dear above everything, so that no caprice or prayer reaches Him. Here two Quranic quotations point to this meaning:

1. "God is Rich-Beyond-Need of the universe."
2. "Praise and Glory to your Lord, the Lord of Strength and Dearness beyond that with which they can qualify Him."

and a hadith which explains the same meanings: "God was God and there was not with Him anything equal."

* * *

In this station neither name nor picture nor poem of praise nor adjective exists. He is considered free and transcendent from all. The one who journeys through all degrees and reveals Himself is Him. Since He is the same as each degree, and is in a qualification which makes Him the collector of all, He is the One who is called by all the Names, drawn in every picture, called with different names and qualities and qualifications. He descends to every degree, and this descent is also a sign of His ripeness. His descent is explained by this hadith: "I was ill, and you did not visit Me. I was hungry and you fed Me not from your own food." The Reality, in Its qualities, in Its descent and in Its degrees accepts the opposites because from It's point of view there is no such thing as opposite... Only those who are more special than special understand this. For the people of gnosis this is a hint and for them it is enough. The following Quranic saying shows the situation very well: "He is the Beginning and the End, He is the Exterior and the Interior and He knows everything by its own being."

We have explained as much as possible what is absolute and what is relative. Let it be known that if you condition Him by absoluteness, this absoluteness

הזה הוא כה עצום שהוא כולל הכול. כמו־כן הוא אוסף בהווייתו את כל הדרגות... אחר־כך מקבץ את כל הדרגות הללו בעצמותו... ואז הוא יכול להיות זהה לכל הדרגות הללו וגם נשגב מכולן. באופן זה הקיום האחד הוא גם יחסי וגם מוחלט, גם כולל־הכול וגם נשגב מהכול. בזכות המוחלטות שלו הוא עשיר־מעבר־לצורך ויקר מעל לכל דבר, כך ששום גחמה או תפילה אינן מגיעות אליו. הנה שתי מובאות מן הקוראן המצביעות על משמעות זו:

1. "אלוהים עשיר־מעבר־לצורך בעולם".
2. "תהילה ושבח לריבונך, ריבון העוצמה והיקרות, מעבר למה שהם יכולים לייחס לו".

וחדית' המבאר משמעויות אלו: "אלוהים היה אלוהים ולא היה עמו דבר שווה לו".

* * *

בתחנה זו לא קיימים לא שם ולא תמונה ולא שיר תהילה אף לא תואר כלשהו. הוא נחשב כחופשי ונשגב מהכול. האחד העורך מסע דרך כל הדרגות ומגלה את עצמו הנו הוא. מאחר שהוא זהה לכל דרגה, ומצוי ברמה שבה הוא מאחד את הכול – הוא האחד הנקרא בכל השמות, המצויר בכל תמונה, המכונה בשמות, בתארים ובאפיונים שונים. הוא יורד אל כל דרגה, וירידה זו היא גם סימן לבשלותו. ירידתו מבוארת על־ידי חדית' זה: "הייתי חולה ולא ביקרתם אותי. הייתי רעב ולא הזנתם אותי במזונותיכם". האמיתי, בתכונותיו, בירידתו ובדרגותיו, מקבל את הניגודים, כי מנקודת מבטו אין דבר כזה המהווה ניגוד... רק אלה שהנם יותר מיוחדים ממיוחדים מבינים זאת. לאנשי הידע זהו רמז, ועבורם זה מספיק. האמרה הבאה מתוך הקוראן מתארת את המצב היטב: "הוא הנו ההתחלה והסוף, הוא החיצוני והפנימי והוא יודע הכול באמצעות הווייתו העצמית".

הסברנו ככל האפשר מה מוחלט ומה יחסי. להווי ידוע שאם תתנה אותו על ידי מוחלטות – מוחלטות זו נעשית כביכול ליחסית, בעוד

becomes as if it were relative, whereas it is necessary not to tie Him down to any condition. Because God has encompassed all degrees. The following is a verse from the Quran which states this: "Wherever you turn, God has a face of revelation in that direction." According to this order in every degree there is a face of revelation. Consequently you cannot deny one and accept the other. If you do, you cover up the Truth, and this is considered denial.

For example, an idolator, because he has made his devotion exclusive to an idol, and because he has tied his state to that, denies any other belief. Consequently he is considered as one who covers the Truth. Then if a Muslim denies one of the beings in which God manifests Himself, religion does not consider him as Muslim.

*The covering up of the false has covered up the Absolute Truth.
The covering of the Truth has covered himself with Truth.*

* * *

Oh, son, the meaning of this is hidden in the Quranic verse: "Your Lord's decree is this, that you worship only Him."

*The greatest of the universe, the deepest ocean is Thou.
Why bother to know about places since Being is Thou.*

The person who has reached the kernel of the state of Absoluteness is called a gnostic, a saint and a person of God. For these the following Quranic verse exists: "Be aware that for the saintly servants of God there is neither fear nor sadness." Gnostics, saintly servants, enter this company and find salvation from fear and danger. My God, may we be granted these states.

* * *

Ibn 'Arabi says: "This is the last state for those who have acquired the feeling of gnosis towards God, who is also the Lord of those who have let themselves be known as creators." That is to say one must worship an Absolute Reality. People

שהכרחי לא לקשור אותו לשום תנאי, כי אלוהים מקיף את כל הדרגות. להלן פסוק מן הקוראן הקובע זאת: "לכל כיוון שתפנה – בכיוון זה יש לאלוהים פנים של התגלות". לפי מערך זה יש פן של התגלות בכל דרגה. בעקבות זה אינך יכול לדחות את האחד ולקבל את האחר. אם תעשה כך, תסתיר את האמת, וזה נחשב כהכחשה. למשל, עובד אלילים, מאחר שיחד את סגידתו לאליל, ומאחר שקשר את מצבו הרוחני לכך – מכחיש כל אמונה אחרת. כתוצאה מכך הוא נחשב כמי שמכסה על האמת. אז אם מוסלמי מתכחש לאחת ההוויות שבה אלוהים מגלם את עצמו – הדת אינה מחשיבה אותו כמוסלמי.

*כיסוי המזויף כיסה על האמת המוחלטת.
כיסוי האמת מכסה את עצמו באמת.*

* * *

הו בן, המשמעות של זה חבויה בפסוק הקוראני: "מצוות ריבונך היא זו, שתעבוד אותו בלבד".

*העצום בכל העולמות, העמוק בכל האוקיינוסים, הוא אתה.
לשם מה לטרוח לדעת על מקומות כאשר ההוויה היא אתה.*

האדם שהגיע לליבה של מצב המוחלטות נקרא בשם איש-ידע, קדוש ואיש אלוהים. בשביל אלה קיים הפסוק הקוראני הבא: "הִיָּה מודע לכך שעבור עבדי אלוהים הקדושים לא קיים פחד, אף לא עצבות". אנשי ידע, עבדים יראי אלוהים, בואו בחברה זו ומיצאו גאולה מפחד ומסכנה. אלוהיי, מי ייתן ונזכה במצבים אלה.

* * *

אבן ערבי אומר: "זה המצב האחרון של אלה שהשיגו את הרגשת הידע כלפי אלוהים, שהוא גם ריבונם של אלה שהניחו לעצמם להיות ידועים כבוראים". כלומר: יש לסגוד לאמיתי המוחלט. אנשים הסוגדים לקיים

who worship a specific or relative existent worship only an idol which they have created in their own imagination. What they worship are different idols. What is more beneficial, those different kinds of idols, or the One and all-Conquering God? Naturally the One and all-Conquering God is better. In His possession there is no one but Himself... There is no one who answers His questions. He asks them and He again answers them.

Surely in this then is a very important indication and hint; which is, that if that God who is One and all-Conquering reveals Himself to one of His servants with the quality of the Destroyer, that servant would see everything annihilated. Then, "everything is in annihilation except His face." "Everything on earth will be annihilated and there will only remain the face of your Lord who is both Majestic and Generous (*dhul-jalâl wa-l ikram*)." So according to these it is necessary to die today, before death. This death must come about by resolution and he in whom this state of death appears will see the complete annihilation of everything except God and will not exist himself. This non-existence is total non-existence. This is the state of annihilation in God (*fana' fi-llâh*). There, nothing is left but the Beauty of God. That servant remains in this state a long time: he suffers great attraction. There, there is neither time nor place... He becomes neither the Universes nor an angel... There at that time, only God remains: at that time God in His Existence calls out as follows: "Whose is all possession today?" In the face of this address there is no voice in response from anybody. Then God in His magnitude calls from His Ipseity to His Ipseity in answer: "It is God's, who is the Unique and the All-Conquerer."

The man of knowledge in these affairs is lost and buried in nothingness. While this is so, God grants him an existence from His own existence and paints him with the Divine Colour. All the qualities inside him and outside him are changed. That day the earth becomes another earth, equally the skies... and they all become manifest for the existence of God, the Unique and All-Destroyer. And the real meaning of this verse becomes clear.

Then God gives this man of knowledge a Divine sight, ear, tongue... and starts him in questions and answers; this way the servant has passed through non-existence, and having reached the Universe of Existence, he becomes existent by

מסוים או יחסי – עובדים רק אליל שהם בראו בדמיונם. מה שהם עובדים הוא אלילים שונים. מה בעל ערך יותר: סוגי האלילים השונים הללו, או אלוהים האחד הכובש-כול? בוודאי שהאל האחד הכובש-כול עדיף. בבעלותו אין אחר אלא הוא עצמו... אין אף אחד העונה לשאלותיו. הוא שואל אותן והוא, שוב, משיב עליהן.

כמובן שיש בכך, לכן, רמז והנחייה חשובים ביותר; דהיינו, שאם אותו אל שהנו אחד וכובש-כול מגלה את עצמו לאחד מעבדיו דרך האיכות של ההורס – אותו עבד יראה איך הכול נהרס. אז, "הכול נכחד מלבד פניו". "הכול על האדמה ייכחד וישארו רק פני ריבונך שהנו גם נורא-הוד וגם נדיב (ד'וּל ג'לָּל ג'לָּל ג'לָּל אִיקְרָאם). לפי זה, צריך למות היום, בטרם המוות. על מוות זה להתרחש כתוצאה מהחלטה, ומי שבו מופיע מצב מוות זה – יתנסה בכיליון גמור של הכול מלבד אלוהים, ולא יתקיים בעצמו. אי-קיום זה הוא אי-קיום טוטלי. זה מצב ההתאינות באלוהים (פְּנָא פִי-לָלָה). שם, לא נותר דבר מלבד יופיו של אלוהים. עבד זה נשאר במצב הזה במשך זמן ארוך: הוא סובל ממשיכה עזה. שם – אין זמן, אף לא מקום... הוא אינו נעשה לעולמות אף לא למלאך... שם, באותו זמן, נשאר רק אלוהים. בזמן ההוא קורא אלוהים בקיומו כך: "של מי כל הרכוש היום?" בפני פנייה זו אין אף קול עונה בתגובה. ואז אלוהים בגדולתו קורא מעצמותו אל עצמותו בתשובה: "של אלוהים, שהנו המיוחד וכובש-הכול".

האיש בעל הידיעה בעניינים אלה הולך לאיבוד ונקבר באין. בעוד זה מתרחש, אלוהים מעניק לו קיום מתוך קיומו שלו, וצובע אותו בצבעים אלוהיים. כל תכונותיו הפנימיות והחיצוניות מתחלפות. באותו יום האדמה נעשית לאדמה אחרת, וגם השמיים... וכולם מתגלמים למען קיומו של אלוהים, המיוחד והורס-הכול. והמשמעות האמיתית של פסוק זה מתבהרת.

אז – אלוהים מעניק לאיש ידע זה ראיה, אוזן ולשון אלוהיים... ומציג בפניו שאלות ותשובות. באופן זה עובר העבד דרך אי-קיום, ובהגיעו לעולם הקיום הוא נעשה לקיים באמצעות הקיום של אלוהים.

the existence of God. His real understanding and knowledge starts after this. But in the moment of that first revelation, there is neither knowledge nor science nor consciousness; there it is a Universe of complete non-existence; the meaning of that quotation above is much better understood by state. It is not right to bring it into words more clearly than this; there is no permission. Those who read that read it without tongue, and hear it without ear. This is not called *'ilmi-l yaqîn* because in this also exists the states of *'ayni-l yaqîn* and *haqqi-l yaqîn*. The servant who has reached this station is liberated from all fear and expectation. The one who gives the state of Inspiration is He; the one who brings to maturity and to Guidance, is He... Call Him by whatever adjective you want...

* * *

Ibn 'Arabi says the people of insight (*ahli kashf*) have an understanding of all creeds and stations. They possess true proof of the Divine stations and the states of creation; they are not lacking in knowledge about anything; their knowledge encompasses everything.

Whether it be concerning God or creation, the *ahli kashf* do not waste empty words. When they speak on a matter they have full knowledge of that matter and then they speak... The one who has said those words knows from what degree and what station he has spoken and from where he has got those words. After that he does not blame anybody who has said wrong words; he excuses them and does not consider them useless. Because God has never created anything useless.

For a gnostic to come to this state depends on many things. The first of these is the knowledge he has of all the Names of God. He knows that all degrees and stations are necessitated by these Names and that all things are the places of manifestation of these Names. He knows that the place of manifestation of any of the Divine Names is according to the aptitude and ability to receive of that place.

God has bestowed on this gnostic the manner of interpreting the deeper meanings hidden in these Names. He reads, he understands, and he expounds

ההבנה והידע האמיתיים שלו מתחילים אחרי זה. אך ברגע ההתגלות הראשונה הזאת אין ידיעה ואין דעת, אף לא מודעות. שם – זה עולם של אי-קיום שלם. משמעות המובאה לעיל מובנת טוב יותר על-ידי התנסות. אין זה הולם להבהיר זאת יותר בעזרת מילים. אין לכך היתר. אלה הקוראים זאת – קוראים ללא לשון, ושומעים ללא אוזן. מצב זה אינו נקרא *עִלְמִי-לְיָקִין* מאחר שבתוכו קיימים גם המצבים של *עֵינִי-לְיָקִין* ו*חַאקִי-לְיָקִין*. העבד שהגיע לדרגה זו משוחרר מכל פחד וציפייה. מי שמעניק את מצב ההשראה זה הוא. מי שמביא לבשלות ולהנחיה זה הוא... קרא לו בכל תואר שתרצה...

* * *

אבן ערבי אומר שאנשי התובנה (*אֵהְלֵי קַשְׁף*) מבינים את כל האמונות וכל הדרגות. הם בעלי הוכחה אמיתית למדרגות האלוהיות ולמצבי הבריאה. אין הם חסרים בידע על אודות דבר כלשהו. הידיעה שלהם מקיפה הכול.

בין אם מדובר באלוהים ובין אם – בבריאה, האהלי קשף אינם מבזבזים מילים ריקות. כשהם מדברים על עניין כלשהו יש להם ידיעה מלאה בעניין זה, ואז הם מדברים... מי שאמר מילים אלו יודע מאיזו דרגה ומאיזו תחנה הוא מדבר ומנין קיבל מילים אלו. לאחר מכן אין הוא מגנה אף אחד בגין אמירת מילים שגויות. הוא סולח להם ולא מוצא אותם חסרי-תועלת. כי אלוהים מעולם לא ברא דבר חסרי-תועלת.

הגעתו של איש הידע למצב זה תלויה בדברים רבים. הראשון בהם הוא הידיעה שיש לו על אודות כל השמות של אלוהים. הוא יודע שכל המדרגות וכל התחנות מחויבות על-ידי השמות הללו, ושכל הדברים הם מקומות ההתגלמות של שמות אלה. הוא יודע שמקום ההתגלמות של כל אחד מהשמות האלוהיים הנו לפי הנטייה ויכולת הקבֵּלָה של אותו מקום.

אלוהים העניק לאיש הידע את אופן הביאור של המשמעויות היותר עמוקות החבויות בשמות אלה. הוא קורא, הוא מבין והוא מפרש

and expounds. Consequently he may incorporate everything into his being. His frame is large and it encompasses everything. The Prophet Muhammed says: "That which was given to me first was *jawâmi'-l kalim*." That is the state of getting many meanings from a few words. If a man has reached this he is the heir to the Prophet and has reached the Truth of the Prophet, and may you understand what is said here according to how it would please God.

* * *

Ibn 'Arabi again says: "A gnostic and a man who is ripe, when he says 'He', he becomes 'He' and if he pronounces this in the state of Perfection, the speaker himself does not remain in-between, but completely becomes 'He'. This is one of the mysteries of finding the state of gnosis. Everybody does not know this, and there has not been anybody who has pointed this out, for the reason either that they are reluctant or they are afraid, for there is a possibility of falling into danger. This is because in this station the quality of immanencing manifests from the servant. Because at the time the servant said 'He' that which was speaking through the tongue of the servant is the Divine Strength and Power."

Let us pause awhile upon this phrase. Because here there is the question of immanencing (*takwîn*). God's own quality of immanencing is revealed in the servant. The deep meaning in these words is that. However, it is necessary to open up more of what is meant and to bring this subject more towards reality in this station. Whenever a person who has found the degree of Perfection says "He", it is expected that all his being is lost and buried in non-existence; and this is death. But it is a death in accordance with the *hadith*, "Die before dying". The Perfect Man, when he does this, dies with a death which is consequent to and leaning on a will and he has thrown himself into the ocean of He, without having feet or head or having any trace of exterior or interior being in him. There he is drowned, he is annihilated, and name or sign of him no more remains, and he becomes He. Because the drop has fallen into the ocean and become the ocean. The term "He", and the ocean here mentioned is the Universe of Oneness, Love, Absolute Being and the Sea of Light.

ומבהיר. כתוצאה מכך הוא עשוי לגלם כל דבר לתוך הווייתו. המסגרת שלו רחבה ומקיפה הכול. הנביא מוחמד אומר: "מה שניתן לי לראשונה היה ג'וואמי'-ל-כְּלִים". כלומר המצב של הפקת משמעויות רבות ממילים מועטות. אם אדם מגיע לכך – הוא יורשו של הנביא והשיג את האמת של הנביא. מי ייתן ותבינו מה שנאמר כאן בהתאם לאופן שהיה מענג את אלוהים.

* * *

אבן ערבי אומר שוב: "איש ידע ואדם שהנו בשל, כאשר הוא אומר 'הוא' – הוא נעשה ל'הוא', ואם הוא מבטא זאת במצב של מושלמות – הדובר עצמו לא נשאר כמתווך אלא נעשה בשלמות ל'הוא'. זהו אחד מהמסתורין של מציאת מצב הידע. לא כל אחד יודע זאת, ולא היה אף אחד שהצביע על כך, אם בגלל אי-רצון ואם מחמת פחד, כי יש כאן אפשרות של נפילה לסכנה. זאת – מאחר שבתחנה זו האיכות של גילום מופיעה מצד העבד. מאחר שכאשר העבד אמר 'הוא' – זה שדיבר בלשונו של העבד היה העוצמה והכוח האלוהיים."

נשתהה לרגע במשפט זה. כי כאן עולה הנושא של התגלמות (תְּכַוִּינ). יכולת הגילום על-ידי אלוהים מתגלה בעבד. המשמעות העמוקה במילים אלו היא זאת. על כל פנים, יש לפתוח יותר את המשמעות, ולקרב נושא זה יותר לקראת המציאות בדרגה זו. בכל פעם שאדם שהגיע לשלמות אומר "הוא" – צפוי שכל הווייתו תאבד ותיקבר באי-קיום; וזה הוא מוות. אך זה מוות התואם את החדית "מות לפני המוות". האדם המושלם, כשהוא עושה זאת מת מוות שהוא תוצאה של רצון ותלוי ברצון, והוא משליך עצמו לתוך אוקיינוס של הוא, בלי שיהיו לו רגליים או ראש או שריד כלשהו של חיצינות או פנימיות. שם הוא טובע, הוא מתאייין, ולא נותר ממנו אף שם או סימן, והוא נעשה להוא. כי הטיפה נשרה לתוך האוקיינוס ונעשתה לאוקיינוס. המונח "הוא", והאוקיינוס שהוזכר כאן, הם עולם האחדות, אהבה, הוויה מוחלטת וים האור.

The Prophet always used the following sentence in his prayer, which he gave us to lead us towards maturity: "My God, please make me into Light." Doubtless he was Light, but the prayer is in that form to teach us, because the person who gives himself up to He is Light.

Give being to God; let being be God's at once.

Withdraw yourself from in-between; let that which remains be the friend.

* * *

Is it surprising that the man who gives his being to He should become He?... If somebody's dead body fell into a salt lake, it would become salt and the salt is pure. According to this, those who, consequent to a death leaning on will (*irâda*), fall into His Being, which is like the salt sea, and leave behind their own being, become He, become Light and become clean. This happening is not seen as something far, far away: here when we say, "He", it is *Hu*. The meaning of *Hu* is to say "that person"... But what we mean is the Ipseity of God. That is to say that the person of gnosis considers all that thus: all Being is God's and the being which is in me is also God's.

Then he throws all being and his own kernel into the ocean of the Ipseity of God and not a single thing other than the Ipseity remains; what is necessary is this...

Here it is necessary that he who continues in the Name *hu* knows that what is intended is the Named. That is, when he says "*hu*", let him annihilate himself and all existence in the being of the Ipseity of He; that is to say, in the Named, without leaving out name, image, time, place or sign... It is necessary that one who says "*hu*" become mingled into the Total Being and become "*hu*" himself.

First, Last, whatever there is, was hu;

Interior, Exterior, whatever there is, was hu.

What we desired to explain is that when this meaning is arrived at, it does not

הנביא השתמש תמיד במשפט הבא בתפילתו, זו שהעניק לנו כדי שתנחה אותנו לקראת בשלות: "**אלוהיי**, אנא עֲשֵׂנִי אור". ללא ספק הוא היה אור, אך התפילה מופיעה בצורה זו כדי ללמדנו כי האדם המתמסר **להוא** הנו אור.

תן את ההווייה לאלוהים; הנח להווייה להיות של אלוהים באחת.

סִלַק עֶצְמְךָ מֵהַתוּוֹךְ; הנח לזה שנשאר להיות החבר.

* * *

האם זה מפתיע שהאדם המוסר את הווייתו להוא ייעשה להוא? ... אם גווייתו של מישהו נופלת לאגם מלח, היא הופכת למלח, והמלח טהור. בהתאם לכך, אלה שבעקבות מוות הנובע מרצון (*אִיךְאֶדָה*) נופלים לתוך ההווייה שלו, שהינה כמו ים מלח, ומותירים מאחור את הוויית עצמם – נעשים להוא, נעשים לאור, ומיטהרים. אירוע זה אינו נראה כמשהו רחוק, במרחקים: כאן, כשאנו אומרים "הוא" – זה הווא. המשמעות של הווא היא "אותו אדם"... אך כוונתנו לאלוהים-כשהוא-לעצמו. כלומר שאיש הידע רואה את כל זה כך: כל ההווייה שייכת לאלוהים, וההווייה הקיימת בי גם היא של אלוהים.

אחר-כך הוא משליך את כל הווייתו ואת ליבתו לתוך האוקיינוס של העצמות האלוהית ולא נותר דבר אחד מלבד אלוהים-כשהוא-לעצמו; מה שדרוש הוא זה...

כאן נחוץ שמי שממשיך בשם הווא ידע שהוא מתכוון אל הנקרא-בשם. דהיינו, כשהוא אומר "הווא" עליו להתאין ולאין את כל הקיום בתוך הוויית העצמות של הווא, כלומר בתוך הנקרא-בשם, בלי להשאיר אחריו שם, דמות, זמן, מקום, או סימן כלשהו... צריך שהאחד האומר "הווא" יתמזג לתוך ההווייה הטוטלית וייעשה ל"הווא" בעצמו.

ראשון, אחרון, כל מה שיש, היה הווא;

פנימי, חיצוני, כל מה שיש, היה הווא.

מה שרצינו להבהיר הוא שכאשר מגיעים למשמעות זו, לא משנה אם

matter whether the servant then says “He” or “Us” or “They” or even if he wants to say “You”; what is meant by all is the Ipseity of He.

Ibn ‘Arabi says like this: “The meaning one has tried to convey here has not even been hinted at by many of the gnostics, because it is necessary that it should be so.” And then he continues as follows: “There is danger here, and the greatest is the possibility of the servant to immanence God. When he says ‘He’ the immanencing of the creation follows. Certain unnecessary words come in between. The truth of the matter is that if he who says ‘He’ has not reached a perfect guide and has not become ripe, he may fall into error here.”

That is to say, if he has not, from the hand of the guide — he is the real cup-bearer — drunk the glass of love, and has not found annihilation in the Ipseity of God, when he says “He”, he will be speaking according to his own conjecture, imagination, understanding and relativity. He brings the Being of God into imagination and gives it a form. Because he has not divested himself of being and reached Absoluteness. Consequently, he puts God under a condition according to his conjecture and imagination and draws around Him a limit; thereby he will have immanenced Him and invented Him. And thereby he has worshipped a creator which he himself has originated.

It is true, according to the meaning of the sentence: “I am according to what my servant believes,” that He has a face even in what His servant has invented, but with the immanencing of the servant He has even entered his conjecture and manifested there. However, whatever may be, there is always a side which is true. Because there is not a single relative in which there is not a face of the Absolute; and equally there is no Absolute in which there is not a face of the relative... Perhaps here the one who immanences himself and invents is also Himself. But the order (*hukm*) is according to the belief of the servant. Consequently this Deity is relative and is not the Absolute Deity. This is the wisdom of saying: “There is danger in this state.”

The real ripeness is that when the servant says “He”, he divests himself completely of his being and reaches complete non-existence and annihilation...

העבד אומר אז “הוא” או “אנחנו” או “הם” או אפילו אם הוא רוצה לומר “אתה”. הכוונה בכל אלה היא לעצמות של הוא.

אבן ערבי אומר כך: “המשמעות שניסיתי להעביר כאן לא נרמזה אפילו על-ידי רבים מאנשי-הידע, כי יש צורך שכך יהיה”. ואז הוא ממשיך: “יש בכך סכנה, והסכנה הגדולה ביותר היא האפשרות של העבד לגלם את אלוהים. בעקבות אמירתו הוא – הבריאה מתגלמת. מילים לא-נחוצות מסוימות נכנסות באמצע. האמת של העניין היא שאם זה האומר ‘הוא’ לא הגיע למדריך מושלם ולא הבשיל – הוא עלול לשגות כאן”.

כלומר, אם הוא לא שתה את כוס האהבה מידי של מדריך שהנו נושא-הגביע האמיתי, ואם לא מצא התאינות בעצמות של אלוהים – כאשר הוא אומר “הוא”, הוא יאמר זאת בהתאם להשערה, לדמיון, להבנה וליחסיות של עצמו. הוא מביא את הווייתו של אלוהים לתחום הדמיון ונותן לה צורה, מאחר שהוא לא הפשיט את עצמו מהווייה ולא הגיע למוחלטות. כתוצאה מכך הוא מציב את אלוהים תחת תנאי בהתאם להשערה ולדמיון שלו, ומשרטט סביבו גבול, שבעזרתו הוא יגלם אותו וימציא אותו. וכך הוא סוגד לבורא שהוא עצמו יצר.

הרי זה נכון, לפי משמעות המשפט: “הנני בהתאמה למה שעבדי מאמין בו”, שהוא, יש לו פנים אפילו במה שעבדו המציא, אבל כשהעבד גילם – הוא נכנס אפילו לתוך ההשערה שלו והתגלם שם. על כל פנים, יהא אשר יהא, תמיד יש צד שהנו אמיתי. מאחר שאין יחסי אחד שאין בו פן של המוחלט; וכמו כן אין מוחלט שאין בו פן של היחסי... אולי כאן האחד שמגלם עצמו וממציא גם הוא הנו הוא עצמו. ואולם הצו (*חוקם*) הוא בהתאם לאמונתו של העבד. כתוצאה מכך האל הזה הוא יחסי ואינו האל המוחלט. זו החוכמה באמרה: “יש סכנה במצב הזה”.

הבשלות האמיתית היא שכאשר העבד אומר “הוא” הוא מפשיט עצמו לחלוטין מהווייתו ומגיע לאי-קיום שלם ולהתאינות... ואז עליו

Then let him not tie himself to anything through a specification of a belief or conjecture or condition... Let him not turn from the many directions to one special direction... Thus it is after all this that he will have worshipped and made devotion to the Lord which is greater than all Divinities, the Absolute God... Otherwise he will be the servant of the idol which is an illusion of his own supposition. "Did you not see he who accepts as Divinity his own desire." And he goes under the warning of the verse from the Quran and falls into danger.

Chapter 8

CONCERNING IMMANENCING (*takwīn*)

The people of Perfection are they who, paying attention to their breathing, become like guardians to the Treasury of their hearts. Let them stand there as guardian and do not allow any stranger to enter. The Treasury of the Heart is the Library of God. Let him not allow thoughts other than those concerning God to enter.

In agreement with: "The roads that lead to God are as many as the breaths of the creatures," in every breath there is a road which ends in God. What befits the man of gnosis and is necessary for him to do is that he should take each breath from God and return it to Him. — It is equally allowable to interpret this breath (*nafas*) as the self (*nafs*) —. According to this if the breath or self were to leave the man it would return to its origin. It has no colour. Whatever is the thought or work of the servant, that breath — or self — comes painted with that colour, and expands under that garb.

In any case, it is necessary to keep the heart pure from things that are unfitting to God's satisfaction; it is necessary to purify it from bad memories; the heart of the servant is the treasury or the library of God; Man is its custodian. Every reflection other than God is a thief and bandit. It is necessary to shut the way to the heart against them. In fact in the *hadith* the heart is explained as follows: "The

לא לקשור עצמו לשום דבר באמצעות פירוט של אמונה או השערה או מצב... עליו להימנע מלפנות מן הכיוונים הרבים אל כיוון אחד מיוחד... כך הדבר שלאחר כל זה הוא סוגד ומתמסר לריבון שהנו גדול יותר מכל האלוהיות, אלוהים המוחלט... שאם לא כן הוא יהיה עבדו של אליל שהנו אשליה שצמחה מתוך השערת עצמו. "האם לא ראית את זה שקיבל כאלוהות את הרצון של עצמו". והוא הולך תחת האזהרה של הפסוק מן הקוראן ונופל לתוך סכנה.

פרק 8

אודות התגלמות (תַּכְוִינ)

אנשי השלמות הם אלה אשר, בתשומת לב לנשימתם – נעשים כמו משגיחים על בית האוצרות של ליבותיהם. עליהם להתייבב שם כשומר-יֶסֶף ולא להרשות לאף זר להיכנס. בית האוצרות של הלב הוא הספרייה של אלוהים. עליהם להקפיד ששום מחשבות לבד מאלה על אודות אלוהים לא ייכנסו אליו.

ברוח הנאמר: "הדרכים המובילות אל אלוהים רבות כמספר הנשימות של היצורים" – בכל נשימה יש דרך המסתיימת באלוהים. מה שראוי לאיש הידע, ונחוץ שיעשה הוא שייקח כל נשימה מאלוהים ויחזירה אליו. – כמו כן מותר לפרש נשימה זו (נַפְאָס) כנפש (נַפְס) – בהתאם לכך, אילו הנשימה או הנפש היתה עוזבת את האדם, היא היתה חוזרת למקורה. אין לה כל צבע. תהא מחשבתו או עבודתו של העבד אשר תהיה, אותה נשימה – או נפש – נצבעת בצבע הזה, ומתרחבת תחת לבוש זה.

בכל מקרה, נחוץ לשמור את הלב טהור מדברים שאינם ראויים לשביעות-רצונו של אלוהים; נחוץ לטהר אותו מזיכרונות רעים. לבו של העבד הוא בית האוצרות או הספרייה של אלוהים; האדם הוא המשגיח עליו. כל מחשבה אחרת מאלוהים היא גנב ושוודד. נחוץ

heart of the believer is the place of revelation of God; the heart of the believer is the throne of God; the heart of the believer is the mirror of God.” Consequently, anyone who allows these treasures to be taken by bandits or stolen by thieves is in a difficult situation, because he will then be considered as treacherous and God does not like the treacherous as expressed by the following Quranic verse: “Most definitely God does not like the treacherous.”

*When the light of God is lit in the heart
The feet of the thieves are cut off from it.*

* * *

The thoughts that come into the mind of the people who have arrived at closeness to God are like the words and acts that flow in the open among the people who have not reached this closeness. They are also responsible for untoward thoughts that come into their hearts. A *hadith* says that the person who brings even the most delicate of thought into his mind is questioned about this thought with the same delicacy as the thought itself and many of the good deeds of the people who do good deeds are considered as error according to those who have reached closeness.

In reality, God does not agree that anyone else but Himself should enter into the heart of His servant. Because that place is the place of the Divine Revelation. A *hadith* which explains this is as follows: “The heart is a Divine *ka'aba*. Whoever allows thoughts not concerning God to enter there fills his heart with idols.”

Even though God is the creator of all thoughts, all the same, the servant is subject to questioning due to his own unmindfulness.

The further explanation of this subject is also hidden in the meaning of the Quranic verse: “He is in a different configuration every instant.” According to this God constantly shows ever new revelations. From every revelation there is the order of God which descends upon the servants. It comes to visit their heart. The order of God, that is to say, that revelation, is the secret visitor. It comes from God

לחסום את הדרך אל הלב מפניהם. למעשה, בחדית' הלב מוסבר כך: “לבו של המאמין הוא מקום ההתגלות של **אלוהים**. לבו של המאמין הוא כס הכבוד של **אלוהים**. לבו של המאמין הוא הראי של **אלוהים**.” לכן, כל מי שמתיר לאוצרות אלה להישדד על ידי שודדים, או להיגנב על ידי גנבים, נמצא במצב קשה, כי אז הוא ייחשב כבוגדני, ו**אלוהים** אינו אוהב את הבוגדניים, כפי שנאמר בפסוק הבא מתוך הקוראן: “ללא ספק **אלוהים** אינו אוהב את הבוגדניים.”

*כאשר אורו של **אלוהים** ניצת בלב
רגלי הגנבים נקטעות ממנו.*

* * *

המחשבות הבאות לתודעת האנשים שהגיעו לקרבה עם **אלוהים** כמוהן כמילים וכפעולות הזורמות בגלוי אצל האנשים שלא הגיעו לקרבה כזאת. הם אחראים גם על מחשבות סוררות שבאות לתוך ליבותיהם. חדית' אומר שאדם המביא אפילו את המחשבה העדינה ביותר לתוך תודעתו – נדרש לתת דין וחשבון על אודות מחשבה זו באותה עדינות כמו זו של המחשבה עצמה, והרבה מהמעשים הטובים של האנשים העושים מעשים טובים נחשבים כשגיאה לפי אלה שהגיעו לקרבה. במציאות, **אלוהים** אינו מסכים שאף אחד מלבדו ייכנס לתוך הלב של עבדו, מאחר שמקום זה הוא מקום ההתגלות האלוהית. יש חדית' המסביר זאת כך: “הלב הוא **כַּעֲבָה** אלוהית. כל מי שמתיר למחשבות שאינן עוסקות ב**אלוהים** להיכנס לשם ממלא את ליבו באלילים.” אם כי **אלוהים** הוא היוצר של כל המחשבות – בכל זאת העבד נדרש לתת דין וחשבון בגין חוסר תשומת הלב שלו.

הסבר נוסף של נושא זה חבוי גם במשמעות הפסוק מן הקוראן: “הוא הנו בתצורה שונה בכל רגע.” לפי זה **אלוהים** מתגלה כל הזמן בהתגלויות חדשות. מכל התגלות יש צו אלוהי היורד על העבדים. הוא בא לבקר את לבם. אותו צו אלוהי, דהיינו: אותה התגלות, הוא אורח חשאי. הוא בא מ**אלוהים** ומתאכסן בלבו של העבד. אם ברגע זה לבו של

and lodges in the heart of the servant. If at that instant the heart of the servant is full of God, that visitor meets with God in that heart, and unites with the reality which is present in the heart. Here we quote a *hadith* which explains even better: “Neither My earth nor My heavens contain Me, but I fitted into the believing heart.” This is a *hadith qudsi*. In explaining its meaning, a lover has said the following:

The heart is a pearl which looks at God.

The heart is the place of manifestation of the Name and the Named.

The heart is a falcon, or a bird of marvel.

The heart is the being of the Ipseity of God.

* * *

From the union of that visitor which is God's order with the Reality in the heart, a holy beauty appears... The wisdom in the words returns to God and arrives there. This coming and going is not from the side of the spirit. This is a descent transcendent from everything. And the going is equally in the same manner, and with a transcendent return. Neither the intelligence of the heavenly spheres nor that of the angels reach this coming and going. If they saw anything they would see just a light transcendent from everything, and they would not know more.

When that revelation which is the secret visitor arrives, if the heart of the servant is occupied with remembrance and meditation and the servant thinks of God he will have received it with due respect. When that revelation comes, if it does not find thoughts about Him, but encounters an angel there, from their union results an image special to the angels. This then flies by the road that spirits take, until it reaches the Extreme Limit (*sidrati-l muntahâ*) and stays there.

If that visitor comes and on arrival there meets with devilish things this time it takes a state which resembles a feverish crisis. It is almost like a bird which is black. It passes through the road that devils pass, and goes on. It can only reach to below the moon. For it there is no way further, and it waits there till doomsday.

If that visitor comes and immediately finds a beauty therein, at once it takes a good form and a good image. With a good flight it flies until the paradise, and

העבד מלא באלוהים – אותו אורח פוגש באלוהים באותו לב, ומתאחד עם האמת הנוכחת בלב. כאן נביא חדית' המסביר זאת אפילו טוב יותר: “לא אדמתי ואף לא שמי אינם יכולים להכילני, אך התאמתני לתוך הלב המאמין”. זה הנו חדית' קודסי. בפרשו את משמעות החדית' – אמר אוהב את הדברים הבאים:

הלב הוא פנינה הצופה באלוהים.

הלב הוא מקום ההתגלמות של השם ושל הנקרא בשם.

הלב הוא נץ או ציפור פלאים.

הלב הוא ההוויה של אלוהים כשהוא לעצמו.

* * *

מן האיחוד של אורח זה שהנו הצו האלוהי עם האמת שבלב – מופיע יופי קדוש... החוכמה שבמילים חוזרת אל אלוהים ומגיעה אליו. רצוא ושוב זה אינו מצד הרוח. ירידה זו נשגבת מכל דבר. וגם ההגעה היא באופן זה, עם חזרה טרנסצנדנטית. לא האינטליגנציה של הספירות השמימיות ולא זו של המלאכים מסוגלות להשיג ירידה וחזרה זו. אילו היו רואות דבר מה – היה זה רק אור, טמיר מכל דבר, ולא היו יודעות יותר מכך.

כאשר מגיעה התגלות זו שהנה אורח נסתר – אם לבו של העבד עסוק בזכירה ובהגות, והעבד חושב על אלוהים – האורח מתקבל בכבוד הראוי. כאשר התגלות זו באה, אם אין היא מוצאת מחשבות על אודותיו אלא פוגשת שם מלאך – מהאיחוד ביניהם נוצרת דמות המיוחדת למלאכים. דמות זו עפה בדרך שבה עפות הרוחות, עד שהיא מגיעה לגבול הקיצוני (*סִידְרַת אֶל מוֹנְתָהָא*) ונשארת שם.

אם האורח מגיע ובבואו הפעם הוא פוגש בדברים שְׂדִיִּים – הוא מקבל מצב דמוי קדחת. זה כמעט כמו ציפור שחורה. הוא עובר בדרך שבה עוברים הַשְׂדִיִּים, וממשיך. הוא יכול להגיע רק עד מתחת לירח. אין לו דרך להמשיך הלאה, ושם הוא ממתין עד יום הדין.

אם אורח זה מגיע ומיד פוגש שם יופי, הוא לובש בבתי־אחת צורה

finds bounty according to the nature of the form it has taken and waits then till the owner comes.

There are many more things which do not need to be entered into. Each revelation which descends to the heart, with whatever it is grafted, it takes a good or bad form and returns to the place necessary. Therefore for a man to receive this revelation well and properly it is necessary that he should nurture good thoughts constantly.

* * *

A man is essentially a Divine workhouse. The Ipseity of God is in constant revelation and true orders descend upon the servant. As its descent is colourless and formless so it itself is also colourless and formless. Yet God creates the revelations in every colour and kind, and creates them according to the colour of the man, his belief, his inside and his thought. The aim of doing these things is to explain the revelation of the quality of the immanencing of Reality (*haqq*).

The ripe person in any case must not be unaware. He must try to return that Divine revelation just as it came to him without form or weight, colourless, and formless. The real question is to honour and respect its rights, and to be able to return it exactly as it came.

Whether it be in the man or outside him, all affairs, thoughts, actions, beliefs, imaginings and even all the breaths taken, not one atom of all these goes to naught. Every action, be it good or bad, has an ability and aptitude according to itself, and they each take a form according to their state. And in the other universe they appear in the images they received here. The owner of those affairs and those actions, when he reaches them, in accordance to the image he gave them, he either finds bounty and dives into pleasure, or he is hurt and suffers. That which is secret here becomes open there. The meaning of the Quranic verse explains this: "If a person has done good the size of an atom, he will see that; if he has done ill the size of an atom he will see that."

* * *

ודמות טובה. במעוף טוב הוא עף עד גן העדן, ומוצא שפע לפי טבע הצורה שלבש, וממתין שם עד שהבעלים מגיע.

יש עוד דברים רבים שאין צורך להיכנס אליהם. כל התגלות היורדת אל הלב, עם כל דבר המתווסף אליה, לובשת צורה טובה או רעה וחוזרת אל המקום הנחוץ. לכן כדי שאדם יקבל התגלות זו היטב וכראוי – יש צורך שהוא יטפח מחשבות טובות כל העת.

* * *

האדם הוא במהותו בית-מלאכה אלוהי. העצמות האלוהית נמצאת בהתגלות מתמדת, וצווים אמיתיים יורדים אל העבד. כפי שבירידתם הם חסרי צבע וחסרי צורה – כך גם ההתגלות עצמה היא חסרת צבע וחסרת צורה. אך אלוהים בורא את ההתגלויות בכל צבע ובכל סוג, ובורא אותן לפי צבעו של האדם, אמונתו, פנימיותו ומחשבתו. המטרה של עשיית דברים אלה היא לבאר את התגלות האיכות של התגלמות האמיתי (חאק).

יהיה אשר יהיה, אל לו, לאדם הבשל, להיות לא-מודע. עליו לנסות להחזיר אותה התגלות אלוהית בדיוק כפי שהגיעה אליו, ללא צורה או משקל, ללא צבע וללא דמות. הדבר החשוב הוא להעריך ולכבד את זכויותיה ולהיות מסוגל להחזירה בדיוק כמו שבאה.

בין אם אלה נמצאים באדם או מחוצה לו – כל העניינים, המחשבות, הפעולות, האמונות, הדמיונות, ואפילו כל הנשימות – אטום אחד מכל אלה אינו יורד לטמיון. לכל פעולה, בין טובה ובין רעה, יש אפשרות ויכולת בהתאם לעצמה, וכולן לובשות צורה לפי מצבן. וביקום האחר הן מופיעות בדמות שהן קיבלו כאן. אדונם של עניינים אלה ופעולות אלו, כשהוא מגיע אליהם, בהתאמה לדמות שהעניק להם – או שהוא מוצא שפע וצולל לתוך עונג, או שהוא נפגע וסובל. מה שהנו סודי כאן נעשה גלוי שם. המשמעות של הפסוק מן הקוראן מסבירה זאת: "אם אדם עשה טובה כמידת אטום – הוא יראה זאת; אם עשה רע כמידת אטום – יראה את זה."

* * *

Ibn 'Arabi continuing, says as follows: "God created His own Being, but intelligences could not understand this. Because those minds are of the intelligences that think of material things. The intelligence that appertains to material things is defective in the understanding of great things. To be able to understand this it is necessary to have an intelligence that goes beyond these things and reaches further." In effect, to say that God created His own Being from an exterior point of view does not seem to appear proper. But from the point of view of meaning all the same it is true and it is a state which reduces everything to a state of inability; and what is necessary for us is the meaning.

* * *

Another important matter that intelligences do not comprehend is this: anybody who speaks a word concerning God, he gives Him an image. Even if he worships it still he worships what he has imagined. That is also God Himself and nobody else. God has shown a face in the mirror of the heart of His servant according to his understanding. We are now coming to the real matter. In these cases of imagining or thought obviously it is not that servant who created God; it is that God has created His own Being. The creator of everything is God; there is no other creator than Him. That which appears in the belief of the servant also is of the domain of things that God has created, which in fact were created also by God.

One of the deep meanings of: "God created His own Being" is also this.

* * *

There is a special thing which is to be known and we shall explain: creation, bringing about, inventing, making and immanencing, all point to the same meaning. Even if each of these have even a slight difference of meaning they all come to the same. What is meant by all these is the manifestation and revelation of God.

Another meaning that should be given to all of these is the following: God created His own Being. According to the conjecture of the thinking servant, and

בהמשיכו, אומר אבן ערבי כך: "אלוהים ברא את הוויית עצמו, אך האינטליגנציות אינן יכולות להבין זאת, מאחר שתודעות אלו שייכות לאינטליגנציות שחושבות על דברים חומריים. האינטליגנציות השייכות לדברים חומריים לקויות בהבנת דברים גדולים. כדי להיות מסוגל להבין זאת יש צורך באינטליגנציה שמעבר לדברים הללו, המגיעה רחוק יותר". למעשה, לומר שאלוהים ברא את הוויית עצמו אינו נראה הולם מנקודת מבט חיצונית. אך מנקודת מבט של משמעות – זה נכון, וזה מצב שמצמצם כל דבר למצב של אי-יכולת; ומה שנחוץ עבורנו הוא המשמעות.

* * *

עניין חשוב אחר שהאינטליגנציות אינן מבינות הוא זה: כל מי שאומר מילה ביחס לאלוהים נותן לו דמות. אפילו אם הוא עובד אותו – עדיין הוא עובד את מה שהוא דמיון. גם זה הוא אלוהים עצמו ולא אחר. אלוהים הראה פנים במראָה של לב עבדו בהתאם להבנתו של זה. אנו מגיעים עתה לעצם העניין: במקרים אלה של דמיון או מחשבה ברור שאין זה העבד שיצר את אלוהים. אלוהים הוא שיצר את הוויית עצמו. היוצר של הכול הוא אלוהים. אין יוצר אחר מלבדו. גם זה המופיע באמונתו של העבד הוא מתחום הדברים שאלוהים יצר, שלמעשה נבראו גם על ידי אלוהים.

גם זו אחת המשמעויות העמוקות של "אלוהים ברא את הוויית עצמו".

* * *

יש דבר מיוחד שיש לדעתו, ואותו נסביר: בריאה, יצירה, המצאה, עשייה ומימוש, כולם מצביעים אל אותה משמעות. אפילו אם לכל אחד מאלה יש משמעות מעט שונה – לכולם אותו פשר. משמעות כל אלה היא ההתגלמות וההתגלות של אלוהים.

משמעות אחרת שיש לייחס לכל אלה היא זו: אלוהים ברא את הוויית עצמו. לפי השערתו של העבד החושב, ולפי מחשבתו, אלוהים

according to his thought, He manifests His Being. Here is an example. Someone takes a mirror in front of them and creates their being there, sees it and knows it. There is a special pleasure for a person to look and see himself in the mirror.

For this reason God has created this universe and Adam, and made them His mirrors. But this is important; in the mirror of the universe He sees His reflection and in the mirror of Adam He looks upon Himself exactly and sees Himself. Here what is meant by Adam is Man. What is meant by saying He created the universe and Adam and made them mirrors for His Being is: He manifested Himself as a mirror... He presented His Beauty in that mirror to His Ipscity. By doing this He became the Seer. From the other face, He became the Beloved and He entered upon caprice. He presented again His Beauty to Himself and revealed Himself: here the seer, the seen and the sight and the mirror are the same.

* * *

The Perfect Man is such a pure, clean, absolute mirror that God, who is Absolute Beauty, sees His Ipseity unconditionally therein.

The mirror of the Perfect Man is according to the revelation of God. The revelation which happens in others is according to the servant's imagination, his capacity to receive and his aptitude. God speaks the truth and guides to the straight path.

* * *

Ibn 'Arabi, at the end of his *Fusus al Hikam*, has used certain words. Because it is connected to our subject, let us consider some parts here. In short, Ibn 'Arabi says: "The God in whose existence one believes is the Divinity built according to the conjecture of the servant. This is a qualification that the servant has conjectured from within himself and which he worships in accordance with it, and he puts God into his own narrow frame. Therefore he condemns the belief of anybody which does not concord with his own belief. The reason for this is that it is not that it does not fit God's desire, but it does not fit his own conjecture. Were he tolerant he would not have done so... Acting like this that servant made for himself

מגלם את הווייתו. הנה דוגמה: מישהו לוקח מראה, שם אותה לפניו וכך יוצר את הווייתו במראה, רואה אותה ויודע אותה. יש הנאה מיוחדת לאדם להביט לראות את עצמו במראה.

מסיבה זו **אלוהים** ברא את היקום הזה ואת **אדם**, ועשה אותם למראות שלו. אך זה חשוב: במראה של העולם הוא רואה את השתקפותו ובמראה של **אדם** הוא מסתכל בעצמו במדויק ורואה את עצמו. כאן הכוונה ב**אדם** היא **לבן-האדם**. הכוונה באמירה שהוא יצר את היקום ואת **אדם** ועשה אותם מראות להווייתו היא: הוא גילם את עצמו כמראה... הוא הציג את יופיו במראה ההיא בפני עצמותו. בעשותו זאת הוא נעשה לרואה. מפן אחר הוא נעשה ל**אהוב**, והוא נכנס לגחמה. הוא הציג שוב את יופיו לעצמו וגילה את עצמו: כאן הרואה, הנראה והראיה, וגם המראה, חד המה.

* * *

האדם המושלם הוא ראי כה טהור, נקי, מוחלט, שאלוהים, שהנו יופי מוחלט, רואה בו את עצמותו ללא כל תנאי.

הראי של **האדם המושלם** הוא לפי ההתגלות של **אלוהים**. ההתגלות המתרחשת באחרים היא לפי הדמיון של העבד ונטייתו. **אלוהים** דובר אמת ומנחה אל הדרך הישרה.

* * *

אבן ערבי, בסיום **הפוסוס אל חיכאם**, השתמש במילים מסוימות. מאחר שזה קשור לנושא שלנו – הבה נבחן כמה חלקים כאן. בקיצור, אבן ערבי אומר: "**האלוהים** שבקיומו מאמינים הוא **האלוהות** הבנויה לפי השערת העבד. זוהי הגבלה שהעבד שיער ודמיין, ושאותו הוא עובד בהתאמה לכך, והוא מכניס את **אלוהים** למסגרת הצרה של עצמו. לכן הוא דן לרעה את אמונתו של כל אחד שאינו מסכים עם אמונתו שלו. הסיבה לכך אינה שאמונה זו אינה תואמת את רצון **אלוהים**, אלא שאין היא תואמת את ההשערה שלו עצמו. אילו היה סובלני לא היה

a private deity and condemns everybody that does not agree with him, because he is ignorant. Had he understood the meaning of what Junaïd of Baghdad, said: 'The colour of water is the colour of its container,' he would not have argued with anybody else. He would have become a gnostic who accepts everybody's beliefs. He would have seen and recognized the revelation of God in any image.

The person who imagines a private deity has simply a conjecture; he is neither a knower nor a gnostic. Because of this God said: 'I am according to the conjecture of My servant.' The meaning of this is: in what manner My servant thinks of Me, I become according to that.

This, whether it be Absoluteness or whether it be relativity.

The God for whom belief of different kinds is nurtured is defined, limited and numbered. The Divinity which fits into the heart of the servant is that one; that is to say, a face of the revelation of God; and it is no other Divinity. However, the Divinity which is Absolute has Majesty (*jalâl*) and there is nothing else findable except that and He doesn't fit into anywhere, not even into the heart. How could He fit, since He is the same as everything? There is no other Ipseity and He is even the same as the heart. It is not even permitted to say whether He fits into His own Being or whether He does not. Think of the matter according to this and understand."

* * *

It is necessary to bring an example so that what we explained above can be easily understood. If a beloved was looked upon and 100,000 mirrors were placed around her, how many 100,000 would that beloved be seen as; but in effect she is only one. All the same, in those mirrors, according to each one's aptitude, she would appear in some as brilliant, in some as sad, in some straight, in some crooked. Consequently, if a man saw the face of his beloved in one mirror and denied the other mirrors, he would not be a gnostic. He who is a gnostic acknowledges each. In whatever mirror he sees her, he affirms and perhaps he even sees her without a mirror.

*To how many hundred thousand eyes was visible this evident image.
Again He Himself has become desirous of His own Beauty.*

נוהג כך... בפועל כן, אותו עבד עשה לעצמו אל פרטי והוא שופט כל אחד שאינו מסכים עמו, כי הוא בור. אילו הבין את משמעות דבריו של ג'ונאייד מבגדד "צבע המים כצבע המיכל", הוא לא היה מתווכח עם אף אחד. הוא היה נעשה איש ידע שמקבל את אמונותיו של כל אחד. הוא היה רואה ומזהה את התגלות אלוהים בכל דמות.

לאדם המדמיון אל פרטי יש השערה בלבד; הוא אינו איש ידע. לכן אמר אלוהים: "אני הנני לפי ההשערה של עבדי". המשמעות של זה היא: בכל אופן שעבדי חושב עלי – אני נהיה לפי זה. וכך הדבר, בין אם זה מוחלט ובין אם זה יחסי.

האלוהים שלגביו מטפחים אמונה מסוגים שונים הוא מוגדר, מוגבל וממוספר. האלוהות המוכלת בתוך לבו של העבד היא זו; דהיינו: פן של ההתגלות האלוהית; ואין היא אלוהות אחרת. ואולם, לאלוהים המוחלט יש הוד מלכות (ג'לאל) ואין למצוא שום דבר אחר לגביו לבד מזה, והוא אינו מוכל בתוך שום מקום, אפילו לא בתוך הלב. איך יוכל להיות מוכל כשהוא זהה לכול? אין עצמות אחרת, והוא אפילו זהה ללב. אסור אפילו לומר אם הוא מוכל בהוויה העצמית שלו או שאין הוא מוכל בה. חשבו על העניין לפי זה, והבינו.

* * *

יש להביא דוגמה כדי שניתן יהיה להבין בקלות את מה שהסברנו לעיל. אילו היו מסתכלים על אהובה ומעמידים סביבה 100,000 מראות – בכמה 100,000 דמויות תיראה אותה אהובה; אך למעשה היא רק אחת. יחד עם זאת, במראות אלו, לפי יכולת השיקוף של כל אחת מהן, היא תופיע בכמה מהן כזוהרת, בכמה – כעצובה, בכמה כישרה, בכמה כמעוקמת. כתוצאה מכך, אם אדם ראה את פני אהובתו במראה אחת והתכחש לבבואות במראות אחרות – הוא אינו איש ידע. זה שהנו איש ידע מכיר בכל בבואה. הוא מאשר כל מראה שבה הוא רואה אותה, ואולי אפילו רואה אותה ללא מראה.

*לכמה מאות אלפי עיניים התגלה דימוי ברור זה
שוב הוא עצמו נתקף בתשוקה ליפי עצמו.*

It is not necessary to explain further than this example. The possessor of gnosis, the longer he thinks and takes pleasure in the taste, can find that many examples.

Let us give another example. If a man remained in a dark place without seeing the light of the sun, and one day if the sides of that place were opened up with glass of many colours and forms, when the day comes, each of these glasses would be struck by a different light. According to where the light strikes a different glass, there would fall into the room a different coloured light. In the man would argue that the colour of the sun as green, red, etc. and he would be lost in illusion and image. But the gnostic will know the reality of the matter and decide accordingly. He knows that the colour of the water is the colour of the container and he knows that what lights up everything is the light of God. Quran: "God is the light of the earth and the heavens." This explains the situation aptly. According to the gnostic, what is seen in the mirrors of the two universes is one face. Even though it is like this each gnostic has attained to one perfection.

Some of them say: "At the end of it all there is nothing in which I do not see the Ipseity of God."

Another group says: "There is nothing within which I do not see the Ipseity of God."

Another group says: "I see Him before anything else."

Yet another group says: "Only God."

A certain group of gnostics say: "Only God sees God."

In this matter of seeing, five forms have occurred. The gnostic, after having gathered all these five in himself, finds that five other things happen, the explanation of which is not suitable here, and to reveal this even is forbidden. Those who want to find out let them hang onto the hem of a Perfect person and ask of him, because: "The one who has not tasted cannot know;" this is a necessary condition. The rest cannot be explained by writing.

So there it is; and peace. God is the only helper.

With the help of God this is now completed.

אין צורך להסביר עוד מעבר לדוגמה זאת. בעל הידע, ככל שהוא חושב ומתענג על הטעם – יכול למצוא דוגמאות רבות כאלה.

הבה ניתן דוגמה אחרת: אילו נשאר אדם במקום חשוך מבלי לראות את אור השמש, ויום אחד היו דפנות אותו מקום נפתחות בעזרת זכוכית רבת צבעים וצורות, בבוא היום, בכל אחת מזגוגיות אלו היה פוגע אור אחר. לפי המקום בו פוגע האור בזגוגית מסוימת – היה ניצת בחדר אור בצבע אחר. אז אותו אדם היה טוען שצבע האור ירוק, אדום, וכו', והוא היה אובד באשליה ובדמות. אך איש הידע היה יודע את האמת שבעניין והיה מחליט בהתאם לה. הוא יודע שצבע המים הוא צבע המיכל, ויודע שמה שמאיר כל דבר הוא אורו של **אלוהים**. **קוראן**: "**אלוהים** הוא אורם של האדמה והרקיעים". זה מסביר את המצב נכונה. לפי איש הידע, מה שנראה במראות של שני העולמות הוא פְּנִים אחד. אף שהדבר כך, כל איש ידע השיג שלמות אחת.

כמה מהם אומרים: "בסופו של הכול אין דבר שבו איני רואה את **אלוהים** כשהוא לעצמו".

קבוצה אחרת אומרת: "אין דבר שבתוכו איני רואה את **אלוהים** כשהוא לעצמו".

קבוצה אחרת אומרת: "אני רואה אותו לפני כל דבר אחר".

ואולם, קבוצה אחרת אומרת: "**אלוהים** בלבד".

וקבוצה מסוימת של אנשי ידע אומרת "רק **אלוהים** רואה את **אלוהים**".

בעניין זה של ראייה הופיעו חמש צורות. איש הידע, לאחר שריכז את כל החמש בתוך עצמו, מוצא שחמישה דברים אחרים מתרחשים, שהסביריהם אינם מתאימים כאן, ואפילו לגלות זאת אסור. על אלה המשתוקקים לגלות זאת להיתלות באמרת בגדו של **אדם מושלם**, ולשאול אותו על כך, כי "מי שלא טעם לא יכול לדעת"; זהו תנאי הכרחי. השאר אינו יכול להיות מוסבר בכתיבה.

אלה הדברים, ושלום. **אלוהים** הוא העוזר היחידי.

בעזרת **אלוהים** תם ונשלם.